

Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

BIULETYN

informacyjny

Inauguracja 2. edycji studiów MBA – zarządzanie bankiem spółdzielczym

s. 6

Odsłonięcie tablicy ku czci profesorów Edwarda i Eugeniusza Ralskich

s. 8

XIII Noc Naukowców na Uniwersytecie Rolniczym

Wydział Inżynierii Produkcji i Energetyki: dr hab. inż. Krzysztof Mudryk, prof. UR, prezentuje brykietciarkę; fot. Joanna Roczniewska-Cieślak

Pracownicy Wydziału Leśnego zapewnili swym młodym gościom wiele pracy i wspaniałej zabawy

Inauguracja 10. roku akademickiego na Uniwersytecie Trzeciego Wieku

Centrum Kongresowe UR: uroczysta inauguracja 10. roku akademickiego na Uniwersytecie Trzeciego Wieku

Redakcja:

Jacek Okarmus – redaktor naczelny
Izabella Majewska
Monika Marszałik
Szymon Sikorski

Adres Redakcji:

Biuro Promocji i Informacji
Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie
al. Mickiewicza 21
31-120 Kraków
tel. (+48) 12 662 43 96
e-mail: jacek.okarmus@urk.edu.pl

Wydawca:

Uniwersytet Rolniczy
im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
Wydano za zgodą Rektora UR

Fotografie:

Adam Mróz

Layout: Paulina Czuryłowska

Projekt okładki: Jacek Okarmus

Redakcja zastrzega sobie prawo
do dokonywania skrótów
i zmian redakcyjnych
w nadesłanych tekstach.

ISSN: 1899-7775

Nakład: 1000 egz.

Biuletyn Informacyjny

Uniwersytetu Rolniczego

im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
dostępny jest w wersji elektronicznej
na stronie internetowej uczelni:
urk.edu.pl.

Skład i łamanie:

Jacek Okarmus, Katarzyna Citok

Druk:

DRUKARNIA SIL-VEG-DRUK s.c.
ul. Niegolewskich 12
42-700 Lubliniec

z życia Uczelni

Inauguracja 10. roku akademickiego na Uniwersytecie Trzeciego Wieku	4
Inauguracja 2. edycji studiów podyplomowych MBA na UR	6
Uroczyste odsłonięcie tablicy ku czci profesorów Eugeniusza i Edwarda Ralskich.....	8
Nominacje profesorskie: prof. dr hab. inż. Joanna Makulska.....	10
Wspomnienie o zmarłych: prof. Janusz Haman	12
Informacja z przebiegu obrad Senatu UR	16

nasze sukcesy

Trzy prace badawcze z Uniwersytetu Rolniczego nagrodzone podczas IWIS 2019....	18
III miejsce zespołu naukowców WBiO w międzynarodowym konkursie „Drugie Życie Fortu”	19

nauka i współpraca międzynarodowa

Prof. Jacek M. Pijanowski uczestnikiem Open Eyes Economic Summit 2019	21
Wymiana międzynarodowa – wsparcie administracyjne.....	22

współpraca z gospodarką

Innowacyjne technologie i produkty B+R na Uniwersytecie Rolniczym za sprawą programu Inkubator Innowacyjności 2.0	24
--	----

nie tylko nauka

XIII Małopolska Noc Naukowców na UR.....	30
Doroczne spotkanie władz Uczelni z emerytowanymi pracownikami	32
Wystawa <i>Pracownicy naukowci Wydziału Rolniczego w Sonderaktion Krakau</i>	34
Profesor Józef Kubica – organizator Wyższej Szkoły Rolniczej w Krakowie.....	35
<i>Bóg się rodzi!</i> Spotkanie opłatkowe w Arce	38

Inauguracja 10. roku akademickiego na Uniwersytecie Trzeciego Wieku

Kraków, 9 października 2019 r.

Kolejna inauguracja nowego, już 10. roku akademickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku na Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie miała niezwykle uroczysty charakter. Zaszczycili ją swoją obecnością JM Rektor oraz Prorektorzy ubrani w tradycyjne togi, a na początek Chór Męski Środowiska Akademickiego Krakowa AGRICOLA odśpiewał tradycyjną pieśń *Gaude Mater Polonia*. Uroczystość ta rozpoczęła obchody 10-lecia naszego UTW, objęte honorowym patronatem przez **prezydenta miasta Krakowa prof. Jacka Majchrowskiego** i **rektora Uni-**

W uroczystości wzięli udział przedstawiciele najwyższych władz Uczelni: (od lewej) JM Rektor UR prof. Włodzimierz Sady, prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą prof. Florian Gambuś oraz prorektor ds. organizacji i rozwoju Uczelni prof. Krzysztof Ostrowski

wersytetu Rolniczego prof. Włodzimierza Sady.

Na wstępie kierownik UTW – **prof. dr hab. Kazimierz Wiech** przywitał dostojnych gości, wśród których znaleźli się: **Anna Okońska-Walkowicz** – pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. polityki senioralnej, członkowie Rady Programowej UTW UR oraz profesoria – wykładowcy. Następnie głos zabrał **JM Rektor UR – prof. dr hab. Włodzimierz Sady**, który podkreślił znaczenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz jego rolę w środowisku seniorów, zwracając uwagę, iż sukces tego UTW to w pierwszym rzędzie zasługa samych studentów, którzy swoim zaangażowaniem i codzienną aktywnością wnoszą wkład w jego rozwój. Na zakończenie swojego wystąpienia rektor, wypowiadając tradycyjną formułę: *Quod felix faustum fortunatumque sit!* i uderzając berłem, ogłosił rozpoczęcie kolejnego roku akademickiego.

Dziesięcioletni okres działalności UTW UR podsumował w swoim wystąpieniu jego kierownik – **prof. dr hab. Kazimierz Wiech**, który podkreślił, iż sukces tego Uniwersytetu wynika z trzech założeń, które sam na początku nakreślił i którym podporządkował funkcjonowanie tej jednostki, a mianowicie: z różnorodności – zarówno organizowanych zajęć jak i postaw oraz osobowości tak nauczycieli jak i studentów, z integracji studentów – którzy w ten sposób znajdują miejsce do samorealizacji, oraz z dobrej atmosfery zrozumienia, koleżeństwa i uśmiechu.

Prof. Kazimierz Wiech – kierownik Uniwersytetu Trzeciego Wieku UR

W wystąpieniu profesora nie zabrakło statystyki. UTW UR ma obecnie ok. 400 studentów, którzy rocznie wysłuchują ponad 150 wykładów, mieszczących się w trzech grupach tematycznych: „Bliżej Natury”, „W moim ogrodzie”, „Bezpieczna żywność, zdrowe żywienie, zrównoważony rozwój”. Uczestniczą także chętnie w wycieczkach krajowych i zagranicznych, organizowanych pod wspólnym hasłem „Przyroda, nauka, kultura” (łącznie w ciągu roku odbywa się ich ok. 30), wśród których największą popularnością cieszą się: „Alpy dla seniora”, „Poznajemy Rumunię”, „Przyroda i kultura Malty”, „Tylko we Lwowie”. Studenci naszego UTW uczą się sześciu języków obcych, korzystają z zajęć komputerowych, po-

Uroczysta inauguracja 10. roku akademickiego UTW zgromadziła w Centrum Kongresowym UR studentów, wykładowców i absolwentów

prawiają sprawność fizyczną, korzystając z siłowni i sali gimnastycznej, biorą udział w Senioradach, z których przywożą medale, uczestniczą w zajęciach warsztatowych (ceramicznych, przetwarzania odpadów), poznają Kraków pod fachowym przewodnictwem, oglądają filmy i dyskutują w Klubie Filmowym „Pod Budą”.

Wyróżnikiem aktywności studentów naszego UTW są coroczne konferencje naukowe, organizowane przez nich samych, w czasie których przedstawiają przygotowane przez siebie referaty. Dotąd odbyło się już 10 konferencji, których bardzo zróżnicowana tematyka poruszała zarówno zagadnienia historyczne, jak i – w pierwszym rzędzie – te najbliższe człowiekowi, związane z tro-

ską o zdrowie ludzi i ochroną otaczającą nas świata.

Wśród tak licznej grupy studentów są jednostki, które w szczególny sposób zapisały się w dziesięcioletniej historii naszego UTW czy to poprzez organizowanie wspomnianych konferencji, czy samodzielne przygotowywanie i organizowanie wycieczek, czy też w inny sposób, np. organizowanie cyklicznych spotkań muzycznych („Muzycy seniorom”) i zajęć warsztatowych. W uznaniu tych dokonań Prezydent Miasta Krakowa przyznał następującym studentom medale Honoris Gratia, które w jego imieniu wręczyła pani **Anna Okońska-Walkowicz** następującym osobom: **Grażynie Tworek**, **Grażynie Śliwie**, **Małgorzacie Wagner-**

Anna Okońska-Walkowicz w imieniu Prezydenta Miasta Krakowa dekoruje panią Grażynę Tworek medalem Honoris Gratia

-Niczyporuk, Jolancie Moroz, Adamowi Uznańskiemu i Annie Pinter.

Po wręczeniu odznaczeń miała miejsce uroczysta immatrykulacja, podczas której JM Rektor UR wręczył indeksy 120 nowo przyjętym studentom. Po zakończeniu tej części uroczystości chór AGRICOLA odśpiewał tradycyjną zakowską pieśń – *Gaudeamus igitur*.

Wykład inauguracyjny wygłosiła w tym roku **dr hab. Elżbieta Jędrzczyk**, która w przystępny i niezwykle interesujący sposób przedstawiła temat *Miejskie ogrody użytkowe*.

Uroczystość zakończył występ chóru AGRICOLA pod dykcją **dr Joanny Gutowskiej-Kuźmich**.

Tekst:

prof. dr hab. inż. Kazimierz Wiech

JM Rektor UR prof. Włodzimierz Sady wręczył indeksy 120 nowym studentom

Inauguracja 2. edycji studiów podyplomowych MBA na Uniwersytecie Rolniczym

Kraków, 8 listopada 2019 r.

Głos zabiera dr hab. inż. Józef Kania – kierownik studiów MBA

8 listopada 2019 r. na Uniwersytecie Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, w pięknie odnowionej sali wykładowej A Collegium Godlewskiego, miała miejsce uroczysta inauguracja II edycji trzysemestralnych studiów podyplomowych Master of Business Administration – zarządzanie bankiem spółdzielczym. Słuchaczami II edycji tych prestiżowych

studiów są osoby zajmujące kierownicze stanowiska w bankach z województw: małopolskiego, śląskiego, świętokrzyskiego i mazowieckiego, rewidenci bankowi oraz pracownicy naukowo-dydaktyczni UR – łącznie 23 osoby. W inauguracji wzięli również udział słuchacze I edycji studiów MBA, studiujący obecnie na 3. semestrze. Jak dużą wagę do realizacji

tych studiów przywiązuje kierownictwo Uczelni świadczy fakt, że uroczystość tę uświetnili swoją obecnością: **JM Rektor prof. dr hab. inż. Włodzimierz Sady** (który w swym wystąpieniu przybliżył słuchaczom historię, teraźniejszość i przyszłość naszej Uczelni), **prorektor ds. dydaktycznych i studenckich dr hab. inż. Sylwester Tabor**, **prof. UR** – sprawujący

bezpośrednią opiekę nad studiami MBA, dyrektor Biura Rektora **dr Szymon Sikorski**, dziekan Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego **prof. dr hab. inż. Andrzej Lepiarczyk** (który zapoznał uczestników ze strukturą i kierunkami kształcenia na wydziale), prodziekan ds. kierunków ekonomia i zarządzanie WRE **dr hab. inż. Andrzej Krasnodębski, prof. UR**, oraz wielu wykładowców.

Partnerów naszej Uczelni w realizacji studiów, tj. Krakowskiej Szkoły Biznesu Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie i Związku Rewizyjnego Banków Spółdzielczych im. Franciszka Stefczyka w Warszawie, reprezentowali: **dr Jakub Kwaśny** – dyrektor Studiów MBA KSB UEK oraz **mgr Ireneusz Kurczyński** – wiceprezes Zarządu ZRBS. Wiele ciepłych słów ze strony kierownictwa Uczelni i partnerów studiów padło pod adresem Studium MBA, tj. **dr hab. inż. Józefa Kani** – kierownika studiów i **dr inż. Aleksandry Płonki** – pełniącej funkcję sekretarza.

Bardzo miłym akcentem spotkania była informacja przekazana przez kierownika Studium MBA, iż jeden z uczestników I edycji studiów, **mgr inż. Rafał Szopiński** (studiujący obecnie na 3. semestrze) otrzymał 29 października br. jednogłośnie zgodę Komisji Nadzoru Finansowego na pełnienie funkcji Prezesa Łąckiego Banku Spółdzielczego. Po odebraniu gratulacji i oklaskach prezes zabrał głos; podkreślił, że „w sytuacji, w jakiej obecnie znajdują się banki spółdzielcze, koniecznym jest permanentne doskonalenie kadry zarządzającej, ale nie tylko poprzez specjalistyczne szkolenia, lecz przede wszystkim poprzez kompleksowe kształcenie menadżerów banków”. Jak mówił: „Doświadczyłem takiej potrzeby, dlatego jestem na tych studiach i stwierdzam, że musimy się ciągle doskonalić, kierując jednostką czy będąc w zarządzie banku. Od nas bowiem zależy przyszłość banków, którymi kierujemy. Polecam Koleżankom i Kolegom, którzy

Dr Jakub Kwaśny – dyrektor studiów MBA w Krakowskiej Szkole Biznesu działającej przy Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie

dopiero rozpoczynają studia na II edycji, takie tematy jak zarządzanie strategiczne i operacyjne, zarządzanie finansami, zarządzanie zmianą i zasobami ludzkimi, przywództwo w organizacji i wiele innych, prowadzonych przez świetnych specjalistów z zakresu teorii i praktyki, które uwidaczniają nam wyzwania, jakim musimy sprostać. Bez tego typu kompleksowej wiedzy nie osiągniemy sukcesów”.

Wykład inauguracyjny pt. *Change before you have to! Czas na nowe otwarcie w bankowości spółdzielczej* – bardzo entuzjastycznie przyjęty przez słuchaczy i przybyłych gości – wygłosił **dr Marcin Idzik** ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, dyrektor Zespołu Badawczego KANTAR Polska. Analiza i ocena banków spółdzielczych za ostatnie 10 lat dowodzi konieczno-

ści zmian w ich funkcjonowaniu, wobec wzrostu konkurencji na rynku ze strony banków komercyjnych. Prelegent podkreślił także potrzebę tworzenia i realizacji przez banki strategii konkurencyjnych z wykorzystaniem nowych technologii ICT, bez czego wśród klientów banków spółdzielczych zabraknie młodzieży, zamiast strategii obronnych, polegających na oddalaniu ryzyka bankructwa, czy konserwatywnych – ukierunkowanych na *status quo*. Koniecznym jest zatem większa współpraca małych banków, ich restrukturyzacja czy wręcz ich konsolidacja w celu obniżenia kosztów działalności operacyjnej, poprawy efektywności i udźwignięcia kosztów inwestowania w ITP.

*Tekst: dr hab. inż. Józef Kania
Zdjęcia: mgr inż. Izabella Majewska*

Uroczyste odsłonięcie tablicy ku czci profesorów Eugeniusza i Edwarda Ralskich

Kraków, 29 listopada 2019 r.

29 listopada 2019 r. w holu Collegium Godlewskiego odbyło się uroczyste odsłonięcie tablicy upamiętniającej postaci **profesorów Eugeniusza i Edwarda Ralskich**. Uroczystość poprowadził **JM Rektor Uniwersytetu Rolniczego – prof. Włodzimierz Sady**, który po powitaniu wszystkich obecnych przedstawił życiorysy zasłużonych dla ojczyzny i polskiej nauki braci Ralskich. Następnie głos zabrał **dr hab. Filip Musiał** – dyrektor krakowskiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej, który w swej przemowie skupił się na patriotycznych dokonaniach bohaterów. Na koniec krótkie przemówienie wygłosił **Jarosław Szlachetka** – burmistrz Miasta i Gminy Myślenice, bowiem właśnie z tej ziemi wywodzili się bracia Ralscy.

W uroczystościach udział wzięli przedstawiciele rodziny braci Ralskich: **Danuta i Wiesław Jawor, Stanisław Jawor, Władysław Jawor** oraz **Józef Jawor**, a także członkowie Senatu Uniwersytetu Rolniczego, **Marcin Tatała** – przedstawiciel Wojewody Małopolskiego, pełnomocnik ds. osób represjonowanych, **Małgorzata Janiec** – prezes Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”, **Jan Jarosz** i **Henryk Środa**, reprezentujący Alicję Samborską, przewodniczącą Zarządu Głównego Związku Żołnierzy Armii Krajowej, **Danuta Płowarczyk** – wizytator Małopolskiego Kuratorium Oświaty, **Marcin Dudzik** – sołtys Osie-

Tablica w holu Collegium Godlewskiego

czan wraz z **Piotrem Kęską** – członkiem rady sołeckiej w Osieczanach, pracownicy naukowcy Uniwersytetu Rolniczego – nestorzy dawnego Wydziału Melioracji Wodnych, studenci i współpracownicy profesora Eugeniusza Ralskiego, studenci i przedstawiciele mediów.

Uroczystego odsłonięcia tablicy dokonali: **dr hab. Filip Musiał** – dyrektor krakowskiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej i **Wiesław Jawor** – przedstawiciel rodziny braci Ralskich.

Droga naukowa **Eugeniusza Ralskiego** rozpoczęła się na Wydziale Rolniczym Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie studiował w latach 1929–1933

i gdzie na jego talent i pasję naukową zwrócił uwagę profesor botaniki **Kazimierz Rouppert**. Potem, w Dublinach, został starszym asystentem **prof. Kazimierza Miczyńskiego**. W 1937 r. powrócił do Krakowa, gdzie powierzono mu etat starszego asystenta w Katedrze Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, który zajmował do wybuchu II wojny światowej. Jednocześnie od 1 stycznia 1937 r. kierował katowicką Stacją Ochrony Roślin. O posiadanym dorobku naukowym zdobytym w mrocznych latach niemieckiej okupacji najlepiej świadczy fakt, że w czerwcu roku 1945 habilitował się. Jego dalszą karierę naukową, w tym objęcie katedry na Uniwersytecie i Politech-

Wystąpienie JM Rektora UR prof. Włodzimierza Sady

Dr hab. Filip Musiał – dyrektor krakowskiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej

nice we Wrocławiu przerwało aresztowanie z przyczyn politycznych i skazanie na karę śmierci, zamienioną ostatecznie na więzienie. Okres dziesięciu lat spędzonych w kilku zakładach karnych zaowocował przygotowaniem ośmiu oryginalnych podręczników z zakresu nasiennictwa traw i roślin pastewnych

oraz przełożeniem z języka rosyjskiego i niemieckiego sześciu książek cenionych zarówno przez naukowców, jak i praktyków. W roku 1956 wyszedł na wolność i rozpoczął pracę w Akademii Rolniczej we Wrocławiu, a następnie w 1964 został przeniesiony do Akademii Rolniczej w Krakowie, w pierw na Wydział Leśny – gdzie objął Katedrę Przyrodniczych Podstaw Melioracji Leśnych, a w 1966 r. przeniósł się na Wydział Melioracji Wodnych i objął Katedrę Przyrodniczych Podstaw Melioracji Wodnych. W roku 1980 przeszedł na emeryturę.

Losy Edwarda Ralskiego okazały się bardzo tragiczne. Uczestniczył w wojnie obronnej 1939 r., później został aresztowany przez Sowieców i zesłany do obozu w Starobielsku. Wiosną 1940 r. został zamordowany w Charkowie.

Opracowanie: Redakcja
Zdjęcia: Jacek Okarmus

Jarosław Szlachetka – burmistrz Miasta i Gminy Mysłenice

Drugi z braci – **Edward Ralski** ukończył szkołę powszechną i to samo myślenickie gimnazjum, co brat Eugeniusz. Po zwycięskiej wojnie polsko-bolszewickiej w 1934 r. Edward uzyskał tytuł docenta na Wydziale Rolniczym Uniwersytetu Jagiellońskiego, a następnie w 1938 r. profesora Wydziału Rolniczo-Leśnego Uniwersytetu Poznańskiego. Był członkiem m.in. Komisji Fizjograficznej Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiego Towarzystwa Botanicznego. W pracy naukowej zajmował się polskimi trawami.

Odstonienia tablicy dokonali: dr hab. Filip Musiał – dyrektor krakowskiego oddziału IPN i Wiesław Jawor – przedstawiciel rodziny braci Ralskich

Nominacje profesorskie: prof. dr hab. inż. Joanna Makulska

Katedra Genetyki, Hodowli i Etologii Zwierząt
Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt

Joanna Makulska ukończyła studia na Wydziale Zootechnicznym Akademii Rolniczej w Krakowie w 1987 r., uzyskując tytuł magistra inżyniera zootechniki. Stopień naukowy doktora nauk rolniczych otrzymała na podstawie uchwały Rady Wydziału Zootechnicznego AR w Krakowie w 1992 r., po przedstawieniu rozprawy doktorskiej nt. *Oszacowanie wpływu wieku, intensywności i okresu użytkowania buhajów na niektóre cechy nasienia*. W 2007 r. na podstawie rozprawy habilitacyjnej *Modelowanie matematyczne we wspomagananiu procesów decyzyjnych w opisie buhajków* Rada Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt AR w Krakowie nadała jej tytuł doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie zootechniki ze specjalnością hodowla bydła. Postanowieniem Prezydenta RP z dnia 9 maja 2019 r. otrzymała tytuł naukowy profesora nauk rolniczych.

W roku akademickim 1985/1986 pracowała w Instytucie Rolnictwa i Leśnictwa Krajów Tropikalnych i Subtropikalnych Akademii Rolniczej w Krakowie. W 1988 r. podjęła pracę jako asystent naukowo-dydaktyczny w Zakładzie Metod i Organizacji Hodowli

Zwierząt Instytutu Hodowli Zwierząt AR w Krakowie. W 1993 r. została adiunktem naukowo-dydaktycznym w Katedrze Hodowli Bydła, a w 2011 r. powołano ją na stanowisko profesora nadzwyczajnego UR w Krakowie w Zakładzie Hodowli Bydła Instytutu Nauk o Zwierzętach.

Po uzyskaniu stopnia doktora przez 6 miesięcy pracowała w Institut für Nutztierwissenschaften, Gruppe Tierzucht, na Politechnice Federalnej (ETH) w Zurychu. Ponadto odbyła staże w Institut for Husdyrvidenskab National (Instytut Nauk o Zwierzętach) w Foulum w Danii, Swiss Brown Cattle Breeders' Federation w Zug w Szwajcarii, Zakładzie Fizjologii Rozrodu i Banku Nasienia Instytutu Zootechniki w Balicach oraz Stacji Hodowli i Unasieniania Zwierząt w Zabierzowie. Jako stypendystka programu Tempus na Królewskim Uniwersytecie Weterynaryjno-Rolniczym (Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole) w Kopenhadze zapoznała się z pracami prof. Andersa Ringgaard Kristensena, dotyczącymi zastosowania modelowania matematycznego i badań operacyjnych we wspomagananiu decyzji w zarządzaniu

stadem zwierząt. Wkrótce zagadnienia te stały się wiodącym kierunkiem prowadzonej przez nią działalności badawczej.

W latach 2007–2008, koordynując realizację projektu *Education and vocational training on the advanced methods in animal management* (program Leonardo da Vinci), uczestniczyła w kursie *Advanced Herd Management*, prowadzonym na Uniwersytecie Kopenhaskim. W ramach programu LLP-Erasmus odbyła też wizytę studyjną na tej uczelni. Wynikiem wieloletniej współpracy z naukowcami duńskimi są projekty badawcze i publikacje.

W ramach samokształcenia uczestniczyła w kursach *Model zwierzęcy BLUP, Design and Economics of Animal Breeding Strategies, Introduction to Individual-based Modeling in Ecology, Zastosowanie pakietu statystycznego SAS w opracowywaniu wyników badań, Sieci neuronowe, Zastosowanie statystyki i Statistica w planowaniu badań empirycznych oraz opracowywanie ich wyników w naukach przyrodniczych, Rolnictwo precyzyjne w obszarze hodowli bydła mlecznego – aktualności w nauce oraz wymiana doświadczeń praktycz-*

nych. Ukończyła Studium Podyplomowe Doskonalenia Pedagogicznego dla Młodych Nauczycieli Akademickich oraz uzyskała świadectwa: *Certificate of Proficiency in English* i *Deutsch in Graz*.

Zainteresowania naukowe prof. Joanny Makulskiej koncentrują się głównie na zagadnieniach związanych z optymalizacją zarządzania stadem i produkcją zwierzęcą oraz efektywnością użytkowania zwierząt. Realizowane projekty mają charakter nie tylko poznawczy, ale też użytkarny. Dotyczą możliwości wykorzystania modelowania matematycznego i badań operacyjnych (programowania liniowego, dynamicznego, procesów decyzyjnych Markowa) oraz metod symulacji i eksploracji danych (*data mining*) do wspomaganie decyzji hodowlanych i produkcyjnych (m.in. w opisie buhajków, odchowie jałówek ras mięsnych, przebiegu użytkowania krów mlecznych, produkcji mleka i mięsa z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju).

Była kierownikiem dwóch grantów KBN: *Oplacalność produkcji żywca wołowego w zależności od intensywności opasu* i *Zastosowanie programowania dynamicznego do optymalizacji produkcji mleka* oraz grantu promotorskiego NCN *Optymalizacja terminu zacielenia jałówek w stadach bydła mięsnego*. Uczestniczyła, jako ekspert, w projektach DG AGRI Unii Europejskiej: *Evaluation of market measures in the beef and veal sector*, *Evaluation of direct aids in the beef and veal sector*, *Evaluation of the market implications of veal and young cattle meat marketing standards* i *Evaluation of EU beef labelling rules*. Obecnie pełni funkcję członka komitetu sterującego w projekcie naukowo-dydaktycznym programu Erasmus+: *Development of a serious game for digital learning of agroecology in Europe (SEGAE)*, realizowanym we współpracy z naukowcami z Francji, Belgii i Włoch. Celem jest opracowanie rozwiązań modelowych

oraz programu komputerowego do symulacji działań proekologicznych w zarządzaniu fermą bydła mlecznego. Jako członek komitetu sterującego bierze udział w projekcie COST *Safety Culture and Risk Management in Agriculture (SACURIMA)*, skupiając się głównie na zagadnieniach optymalizacji wzajemnych oddziaływań zwierząt gospodarskich, środowiska fermowego i ludzi zatrudnionych w produkcji zwierzęcej. Od 2010 r. uczestniczy w pracach Centrum Badawczego Rozwoju Ziemi Górskich, działającym przy Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie, koordynując obszar badawczy *Zrównoważony rozwój ziem górskich – aspekty rolniczo-przyrodnicze*, a obecnie jest też członkiem Rady Programowej Centrum.

Jej dotychczasowy dorobek naukowy obejmuje 166 pozycji, na który składa się 81 prac oryginalnych i przeglądowych, w tym 19 artykułów w czasopismach indeksowanych w bazie Journal Citation Reports (JCR) oraz 10 rozdziałów w książkach i innych opublikowanych opracowaniach. Była też redaktorem monografii *120 lat hodowli bydła polskiego czerwonego*. Prace publikowała m. in. w: *Reproduction in Domestic Animals*, *Acta Agriculturae Scandinavica*, *Czech Journal of Animal Science*, *Animal Science Papers and Reports*, *Annals of Animal Science*, *Animal Biotechnology*, *Genetics and Molecular Research*, *Livestock Science*, *Computers and Electronics in Agriculture*, *Animal and Journal of Dairy Research*. W 2004 r. została zaproszona przez Institut de l'élevage (IDELE; Instytut Hodowli Zwierząt) w Paryżu do wygłoszenia referatu plenarnego nt. *CAP reform and Polish beef production* na konferencji Breeding and CAP Reform in the EU. Wyniki swych badań przedstawiała także na licznych konferencjach i sympozjach naukowych, m.in. w Hadze, Bonn, Tuluzie, Weinfeldem, Jassach, Pradze, Lizbonie, Veszprém, Lejdzie,

Czeskich Budziejowicach, Brnie, Wilnie i Lwowie.

Prof. Joanna Makulska wykonała recenzje 3 rozpraw doktorskich, 1 recenzję dorobku w postępowaniu habilitacyjnym i trzykrotnie była członkiem komisji habilitacyjnej. Recenzowała też 2 projekty badawcze NCN, 1 książkę oraz 16 prac publikowanych w czasopiśmie z listy JCR.

Była promotorem dwóch rozpraw doktorskich: *Optimal management of replacement heifers in beef herd*, wyróżnionej III nagrodą w konkursie Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego, oraz *Związek pomiędzy polimorfizmem genów CXCR1, IL-17A i SELL a zdrowotnością wymienia i użytkowością mleczną krów rasy polskiej holsztyńsko-fryzyskiej odmiany czarno-białej*. Obecnie jest opiekunem naukowym pracy doktorskiej o tematyce związanej z zastosowaniem metod symulacji w zarządzaniu stadem bydła mlecznego.

Działalność dydaktyczna prof. Joanny Makulskiej obejmuje realizację przedmiotów (dla słuchaczy Szkoły Doktorzkiej UR) dotyczących m.in.: systemów wspomaganie decyzji w zarządzaniu stadem, modelowania systemów biologicznych, metod i organizacji hodowli zwierząt, planowania i organizacji pracy hodowlanej, technologii informacyjnej, informatyki stosowanej, optymalizacji produkcji mleka i żywca wołowego, zarządzania stadem bydła mlecznego oraz doświadczaństwa i modelowania oraz (dla studentów programu Erasmus) *decision support systems in animal management*. Prowadziła wykłady na studiach podyplomowych: *Nowoczesna technologia produkcji mleka* i *Agroecology* oraz *w ramach Erasmus Intensive Program on the Sustainable Livestock Housing in Europe* w instytucie ISA Lille we Francji. Jako wykładowca i autor materiałów szkoleniowych brała udział w licznych projektach upowszechnieniowych SAPARD i FAPA.

Przez osiem lat pełniła funkcję przewodniczącej Wydziałowej Komisji ds. Dydaktycznych i Studenckich Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt UR. Brała też udział w pracach Wydziałowej Komisji ds. Nauki i Rozwoju Naukowego, Uczelnianej Komisji Wyborczej i Rektorskiej Komisji ds. Europejskiej Karty Naukowca i Kodeksu Postępowania przy Rekrutacji Pracowników Naukowych. Obecnie pełni funkcję zastępcy przewodniczącego Rady Dyscypliny Zootechniki i Rybactwo oraz członka Rady Szkoły Doktorskiej UR w Krakowie.

Od 1999 r. jest aktywnym członkiem Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego, pełniąc od 2007 r. funkcje sekretarza i skarbnika Krakowskiego Koła PTZ, a od 2013 r. przewodniczącej tego Koła i członka Zarządu Głównego PTZ. Od 2016 r. jest też członkiem Rady Hodowlanej Polskiego Związku Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego. Ponadto jest członkiem Komisji Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych przy Wydziale Przyrodniczym Polskiej Akademii Umiejętności, The Association of European Operational Research Societies – Working Group on Operational Research in Agriculture and Forest Management, European Federation of Animal Science (EAAP) i Polskiego Towarzystwa Genetycznego. Była członkiem komitetów naukowych oraz współorganizatorem renomowanych konferencji krajowych i międzynarodowych.

Prof. Joanna Makulska została odznaczona Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Kilkakrotnie odbierała nagrody zespołowe Rektora Akademii Rolniczej w Krakowie za osiągnięcia w dziedzinie naukowej, a także nagrodę zespołową Rektora Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie za osiągnięcia w dziedzinie dydaktycznej oraz nagrodę indywidualną za osiągnięcia w dziedzinie organizacyjnej.

Wspomnienie o zmarłym: prof. Janusz Haman (1923–2019)

Prof. Janusz Haman; źródło: Archiwum UR

16 września 2019 r. zmarł w Warszawie prof. dr hab. inż. Janusz Haman, członek rzeczywisty PAN, dr *hc multi*. Choć od tamtej daty minęło trochę czasu, to ciągle nie mogę sobie uzmysłwić, że Jego już nie ma wśród żyjących i tym razem muszę o Nim pisać w czasie przeszłym.

Śmierć Profesora była bolesnym ciosem nie tylko dla Jego najbliższej i dalszej rodziny, ale także dla całego krajowego środowiska naukowego inżynierii rolniczej – dyscypliny, której był twórcą w Polsce, a równocześnie największym autorytetem w skali międzynarodowej. Obiektywnie trzeba przyznać, że śmierć Profesora nie była dla nas zaskoczeniem, bo przyszła po 96 latach życia na pełnych obrotach w historycznie ciekawych cza-

sach, zawsze przy Jego aktywnym udziale. W roku 2013 środowisko nasze obchodziło Jego jubileusz 90-lecia. Wówczas wspólnie uznaliśmy, że osiągnięcia twórcze Profesora są zarówno ogromne jak i wielostronne, a przede wszystkim – trwałe i mogą stanowić znakomity przykład dla kształcenia i wychowywania przyszłych pokoleń naukowców w ogóle, a w naszej dyscyplinie przede wszystkim. W czasie uroczystej konferencji jubileuszowej zorganizowanej 29 czerwca 2013 r. w Instytucie Technologiczno-Przyrodniczym w Warszawie podjęliśmy uchwałę o zorganizowaniu podobnego jubileuszu 95-lecia i upamiętnieniu go wydaniem monografii prezentującej osiągnięcia twórcze Profesora. Miał to być prezent dla Niego od całego środowiska i zarazem przewodnik dla młodych pokoleń, pokazujący wzorzec do naśladowania. Miałem przyjemność i zaszczyt kierować zespołem redakcyjnym i autorskim, który podjął się zadania: przygotowania, napisania i wydania tej monografii. Książka ukazała się we wrześniu 2018 r. nakładem Polskiego Towarzystwa Inżynierii Rolniczej.

Zaplanowana w tym terminie jubileuszowa konferencja z powodu stanu zdrowia Jubilata nie odbyła się. Została przesunięta na luty 2019 r. i stanowiła specjalną sesję naukową w obradach największej środowiskowej konferencji międzynarodowej w Zakopanem. Stan zdrowia Profesora nie pozwolił Mu wziąć w niej udziału, ale uczestnicy mieli okazję obejrzeć film zrealizowany przez prof. Ryszarda Hołownickiego, będący formą wywiadu,

w którym Profesor opowiedział w skrócie swoją drogę życiową, a na końcu przekazał uczestnikom swoje przesłanie: „Wszystko możecie zrobić lepiej lub gorzej, chodzi o to, abyście to robili lepiej”. W całej książce o Profesorze mówimy o Nim jako naszym Mistrzu, Twórcy i Nauczycielu. W specjalnym rozdziale wstępnym uzasadniamy, kim jest dla nas Mistrz i Nauczyciel, bo przecież droga od nauczyciela do mistrza jest daleka i często nie do zrealizowania. Wykorzystując osobisty przykład naszego Mistrza musimy tak pokierować naszym życiem i naszą działalnością, aby optymalnie wykorzystać upływający czas, zwłaszcza okresy życia najbardziej sprzyjające wydajności twórczej, nie tyle dla samych siebie, co dla innych i dla potomności. Swoją czas dobrze wykorzystał dzisiejszy Jubilat, który umiejętnie połączył kreatywność z pracowitością i stworzył dzieła, które stały się trwałym elementem nauki i kultury narodowej. Poszukując więc godnego wzorca dla nas samych do torowania własnego programu życiowego, prześledźmy drogę przebytą przez Niego.

Janusz Haman urodził się 29 czerwca 1923 r. w Wiesbaden. Jest absolwentem Wydziału Mechanicznego AGH, który ukończył w 1949 r. W tym samym roku rozpoczął pracę naukową w Katedrze Obróbki Skrawaniem tejże Uczelni. W roku 1950 przenosi się do pracy w Katedrze Maszynoznawstwa Rolniczego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Równoległe podjął studia na Wydziale Rolniczym, które ukończył w roku 1953. W tym samym roku zostaje służbowo przeniesiony do Katedry Mechanizacji Rolnictwa UMCS w Lublinie, gdzie obejmuje kierownictwo tej jednostki. Stopień naukowy dr. nauk rolniczych uzyskał w roku 1956 na Wydziale Rolniczym Wyższej Szkoły Rolniczej w Krakowie. Jego promotorem był prof. Michał Wójcicki. Rok później otrzymuje tytuł i stanowisko docenta. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, iż pomimo uzyskania tytułu docenta z pełnymi wówczas uprawnieniami nie zrezy-

gnował z wykonania pracy habilitacyjnej, którą ukończył przewodem habilitacyjnym przeprowadzonym na Wydziale Rolniczym WSR w Lublinie w roku 1960. W latach 1953–1968 intensywnie rozwijał Katedrę Mechanizacji Rolnictwa zarówno pod względem naukowo-badawczym, jak i dydaktycznym, a przede wszystkim kadrowym. Stała się ona pod Jego kierownictwem przodującą jednostką w tej branży w Polsce. Równoległe aktywnie uczestniczył w pracy organizacyjnej na rzecz Wydziału i Uczelni. Pełnił obowiązki prodziekana Wydziału Rolniczego i dwukrotnie dziekana. W wyniku dynamicznego rozwoju Katedry został w jej miejsce powołany Instytut Mechanizacji Rolnictwa, następnie Wydział Techniki Rolniczej, a prof. Haman pełnił obowiązki pierwszego dyrektora Instytutu i dziekana Wydziału. Szybki rozwój naukowy zarówno własny, jak i kierowanego ośrodka toruje Mu drogę do uzyskania tytułu naukowego profesora nadzwyczajnego (1964), a w dalszej kolejności do zaszczytnego wyróżnienia, jakim dla każdego naukowca jest niewątpliwie wybór na członka korespondenta PAN (1969). W roku 1970 uzyskuje tytuł profesora zwyczajnego.

W latach 1968–1972 i 1977–1980 pełni funkcję zastępcy sekretarza V Wydziału PAN. W roku 1980 zostaje wybrany na członka rzeczywistego PAN i sekretarza V Wydziału. Po skończonej kadencji w roku 1983 został wybrany na członka Prezydium PAN, którą to godność piastował przez kilka kadencji, w tym czasie pełnił też funkcję przewodniczącego Komitetu Techniki Rolniczej i Komitetu Agrofizyki PAN. Wchodził też w skład Prezydium Komitetów: Terminologii, Naukoznawstwa i Eksploatacji PAN.

W roku 1977 przechodzi do pracy do SGGW-AR w Warszawie i pełni funkcję dyrektora Instytutu Mechanizacji Rolnictwa i Leśnictwa, organizując Wydział Techniki Rolniczej i Leśnej, którego został pierwszym dziekanem. Po zakończeniu kadencji sekretarza V Wydziału PAN

w 1983 r. przechodzi na emeryturę, pracując jednak stale w niepełnym wymiarze w Instytucie Mechanizacji Rolnictwa i Leśnictwa. Ten okres trwał jednak niedługo, bo potrzeby nauki polskiej były większe od skromności Profesora. Prezydium PAN uznało za konieczność uruchomienie w swojej strukturze Centrum Upowszechniania Nauki Polskiej; jego organizację powierzono prof. Hamanowi, który też został jego pierwszym dyrektorem. Jednocześnie Profesor pracuje także na Wydziale Techniki i Energetyki Rolnictwa Akademii Rolniczej w Krakowie, przyczyniając się w znacznej mierze do uzyskania przez ten ośrodek uprawnień habilitacyjnych. Tu w zasadzie rozpoczął swoją wspaniałą karierę naukową i tu ją także zakończył, przechodząc – ale tylko formalnie – na emeryturę w r. 1993. Jego jubileusz 70-lecia był świętem całej polskiej techniki rolniczej. Wszelstronna i bogata jest działalność prof. Hamana dla nauki polskiej i gospodarki narodowej. Prawie 20 lat pracował w Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej ds. Kadr Naukowych (dawniej CKK) przy Prezesie Rady Ministrów. Przez 3 kadencje był członkiem Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Komisji Nagród Państwowych. Przez dwie kadencje pełnił funkcję członka Rady Nauki i Techniki. Był wiceprzewodniczącym Rady Naukowej Ministerstwa Rolnictwa przez 5 kolejnych kadencji. Był członkiem wielu rad naukowych, w tym 3 kadencje przewodniczył Radach Instytutu Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa i Ośrodka Informacji Naukowej PAN. Aktywnie pracował także w strukturze Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa, gdzie pełnił funkcję prezesa Oddziału Lubelskiego, a także Naczelnej Organizacji Technicznej, będąc prezesem Oddziału Lubelskiego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Mechaników Polskich (SIMP). Wymieniam tylko najważniejsze z licznych godności i funkcji, gdzie wyrażenie uwidoczniła się i zaowocowała inspiracyjna działalność prof. Hamana.

Jego autorytet przekracza znacznie podwórko krajowe. Jest powszechnie znanym i uznawanym naukowcem i organizatorem w skali międzynarodowej. W latach 1956–74 pełnił funkcję eksperta mechanizacji rolnictwa Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ. W roku 1979 był ekspertem FAO/UNESCO do systemu ARGIS. Jest członkiem American Society of Agricultural and Biological Engineers (ASABE) i członkiem Commission Internationale du Génie Rural (CIGR), przewodniczącym Polskiego Komitetu Narodowego. Był sekretarzem dla krajów Europy Wschodniej International Society for Terrain-Vehicle Systems (ISTVS) i członkiem Międzynarodowego Towarzystwa Gleboznawczego (ISS) oraz przedstawicielem Union of International Technical Associations w Polsce.

Osiągnięcia badawcze i sukcesy organizacyjne sprawiły, iż wielokrotnie był zapraszany do wygłoszenia wykładów do wielu krajów świata. Był m. in. 5-krotnie w USA, 3-krotnie w RFN, Norwegii i ZSRR. W roku 1986 pracował jako profesor w Institut für Landtechnik na Uniwersytecie w Bonn.

Zaproszenia i wyjazdy były konsekwencją ogromnego dorobku naukowo-badawczego w zakresie techniki rolniczej, powszechnie uznanego na świecie. Mieszczą się w nim podręczniki zawierające w swej treści oryginalne wyniki badań prof. Hamana i Jego współpracowników.

Za najwybitniejsze z tej grupy prac należy uznać następujące publikacje:

- *Teoria i konstrukcja maszyn rolniczych* (PWRiL 1967; współautorzy: Czesław Kanafojski, Henryk Bernacki);

- *Agricultural machines, theory and construction* (U.S. Dept. of Agriculture and the National Science Foundation 1972; współautorzy: Czesław Kanafojski, Henryk Bernacki, Tadeusz Karwowski);

- *Grundlagen der Bodenbearbeitung und Pflugbau* (VEB Verlag Technik, Berlin 1972; współautor: Henryk Bernacki);

- *Zagadnienie wymiany ciepła i masy w materiałach roślinnych* [w]: „Problemy Agrofizyki” 1973 (współautorzy: Bogusław Szot, Wanda Woźniak);

- *Właściwości cieplne ciał kapilarno-porowatych i metod ich pomiaru* [w]: „Problemy Agrofizyki” 1976 (współautorzy: Helena Lisowa, Tadeusz Lis);

- *Gleba – maszyna – roślina* (PWN 1977; współautor: Władysław Byszewski).

Trudno jednoznacznie określić główne kierunki zainteresowań badawczych prof. Hamana. Jego działalność jest wszechstronna i stopniowo poszerzana wraz z rozwojem Jego osobowości. Torowała też drogę rozwoju całej techniki rolniczej w Polsce, począwszy od badań eksploatacyjnych prototypów maszyn w powiązaniu z ich środowiskiem pracy, tj. glebą i rośliną (prof. Haman dostrzegł w rozwoju techniki rolniczej istotną lukę, wynikającą ze kiepskiej znajomości środowiska pracy maszyn rolniczych, co bezpośrednio rzutuje na słaby postęp w rozwoju konstrukcji maszyn rolniczych). Ten zakres działalności badawczej powszechnie ocenia się za oryginalny i najistotniejszy. Stworzył w nim własną szkołę naukową i wykształcił wielu naukowców, z których niejeden posiada obecnie tytuł naukowy profesora i stopniowo poszerza zapoczątkowany przez Niego problem badawczy.

Krańcowym biegunem zainteresowań naukowych prof. Hamana były zagadnienia organizacji mechanizacji rolnictwa. Skomplikowana struktura agrarna polskiego rolnictwa nie pozwalała wykorzystać osiągnięć przodujących krajów i wymagała wprowadzenia własnych rozwiązań organizacyjnych, najbardziej efektywnych w naszych warunkach.

Wreszcie podkreślenia wymaga działalność naukowa dotycząca doskonalenia dydaktyki w zakresie techniki rolniczej i kształcenia kadr naukowych do tej dyscypliny nauki i praktyki. Prof. Haman przez wiele lat przewodniczył bądź był członkiem zespołów dydaktyczno-naukowych byłego Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższe-

go i wykorzystywał ogromne doświadczenie i zdobytą wiedzę w kraju i za granicą do modernizacji planów i programów nauczania z zakresu techniki rolniczej.

Na szczególne podkreślenie zasługują jednak Jego osiągnięcia w kształceniu kadry naukowej. Wypromował 33 doktorów. Przy Jego wydatnej pomocy uzyskało stopień naukowy doktora habilitowanego wiele osób. Praktycznie rzecz biorąc nie ma w Polsce samodzielnego pracownika naukowego naszej dyscypliny, który by swojego rozwoju nie zawdzięczał pomocy i życzliwości prof. Hamana. W tej liczbie znajduje się także autor wspomnienia. Jest dla mnie wielkim zaszczytem zaliczać się do grona Jego uczniów. Był moim recenzentem we wszystkich awansach naukowych, począwszy od stopnia doktora, a skończywszy na tytule profesora zwyczajnego. Opiniował także wszystkie wnioski w postępowaniu o nadanie tytułu doktora *honoris causa*. Cała technika rolnicza w Polsce uznawała prof. Hamana za swojego lidera i jest Mu wdzięczna za ogromny wkład pracy w jej postęp. W rozwoju kadry należy jeszcze uwzględnić działalność inspiracyjną w tworzeniu wydawnictw naukowych z zakresu inżynierii rolniczej. We wszystkich był redaktorem naukowym, a także przewodniczącym rady programowej (tę funkcję pełnił do śmierci). Stopniowa techniczna rekonstrukcja polskiego rolnictwa dokonywała się dzięki zainspirowanym przez Niego kierunkom badawczym.

Godzi się też podkreślić wielką i wspólną osobowość prof. Hamana – wielkiego humanisty i patrioty.

Przeszedł przez życie trudną drogę, jak całe zresztą Jego pokolenie polskich Kolumbów. We wczesnej młodości nie piórem, lecz karabinem walczył z okupantem hitlerowskim w powstaniu warszawskim, przelewając krew za wolną Polskę. Po wojnie o innej Polsce marzył, ale wspierał ją na drodze rozwoju ze wszystkich sił i posiadane go talentu. Osiąganych sukcesów i awansów nie zawdzięczał przynależności partyjnej. Zawsze był i pozostał do końca

pracy twórczej nie zaangażowanym politycznie. Jego postawa zaprzecza tezom, że tylko przez odpowiedni kolor legitymacji można było awansować. Jego dorobek to nie suma napisanych publikacji, ale suma łącznego dorobku ludzi i zespołów, którymi kierował. Umiał dostrzegać w ludziach cechy dobre i wpływać na ich wszechstronny rozwój.

Ukoronowaniem Jego postawy i osiągnięć twórczych są liczne nagrody, wyróżnienia i odznaczenia państwowe. Wymienię tylko najważniejsze: Krzyże – Kawalerski, Oficerski i Komandorski z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski, Zasłużony Nauczyciel PRL, Medal Edukacji Narodowej, Medal Kopernika i Oczapowskiego.

Trzeba także przypomnieć, że w uznaniu ogromnych zasług za działalność twórczą, w szczególności dla rozwoju nauk rolniczych, Profesor Haman został czterokrotnie wyróżniony najwyższą godnością akademicką, jaką jest doktorat *honoris causa*. Wyróżnienia takie nadały Mu: Akademia Rolnicza w Lublinie w 1990 r., Akademia Rolnicza w Krakowie w 1990 r., Akademia Rolnicza we Wrocławiu w 1994 r. oraz Akademia Rolnicza w Szczecinie w 2007 r. Był pierwszym profesorem naszej dyscypliny wyróżnionym tą godnością. Dla całego naszego środowiska naukowego było to podwójne wyróżnienie: zarówno samej osoby naszego Lidera, jak i dostrzeżenia wkładu inżynierii rolniczej w rozwój nauk rolniczych w Polsce. Ogromny wkład Profesora do nauki i kultury, a zarazem Jego cechy charakteru jako człowieka przedstawili w swoich laudacjach rektorzy, dziekani i promotorzy reprezentujący społeczność akademicką ośrodków nadających to wspaniałe wyróżnienie. Z uczuciem dumy słuchaliśmy ich wystąpień.

To było już dawno, wszystko przemienęło, choć do ostatnich dni Profesor zachował doskonałą sprawność psychiczną. W rozmowach telefonicznych przekazywał mi nowe myśli i wskazówki dotyczące rozwoju polskiego rolnictwa, a w szcze-

gółności inżynierii rolniczej. Martwił się o ich przyszłość, choć nadzieję dawała Mu zawsze córka Dorota, która jako profesor kontynuuje Jego dzieło na University of Florida. Więc w spokoju, otoczony troskliwą opieką Żony i Rodziny odszedł na zawsze. Życzył sobie, aby Jego pogrzeb był cichy i skromny, tak jak całe ziemskie życie. Rodzina uszanowała Jego ostatnią wolę. Został pochowany na warszawskim cmentarzu na Powązkach w rodzinnym grobowcu. W pogrzebie uczestniczyło liczne grono, reprezentujące Rodzinę, przyjaciół i przedstawicieli wszystkich krajowych ośrodków inżynierii rolniczej. Byłoby nas więcej, ale wielu z nas już wyprzedziło Go w tej drodze bez powrotu. Pewnie orszak witający Go z drugiej strony życia był znacznie liczniejszy.

Żegnając Go na warszawskim cmentarzu, w końcowym fragmencie mowy odtwarzałem adres skierowany do Niego na konferencji jubileuszowej w lutym tego roku. Adres zawarty jest też w ostatnim rozdziale monografii pt. *Janusz Haman – twórca i mistrz*, specjalnie przygotowanej na Jego jubileusz. W ostatnim wywiadzie udzielonym prof. Hołownickiemu, a skierowanym do naszego środowiska, przejawia się głęboka troska o losy naszej dyscypliny. My też się obawiamy przyszłości, tym bardziej, że nie możemy już liczyć na Jego pomoc.

Profesorze! W swoim przesłaniu zawarłeś głęboką treść: „Wszystko możemy zrobić lepiej lub gorzej, zrobimy to lepiej”. Podejmujemy to zadanie.

Korzystając z Twojego ogromnego dorobku będziemy rozwijać własne osiągnięcia twórcze, wzbogacając historię krajowej inżynierii rolniczej. Dziękujemy Ci nie tylko za naukę i rady merytoryczne, ale także za konsekwentną postawę moralną. Cechowały ją pokora i skromność. Stałe podkreślałeś, że cały Twój dorobek to wspólny sukces wszystkich współpracujących z Tobą ludzi, za co im dziękujesz z całego serca. Wyrażałeś swoją radość z uroczystości jubileuszowych, obawiając się, że nie sproszasz wdzięczności. Wdzięczność

Twoja przerosła nasze oczekiwania.

Zachowamy we wdzięcznej pamięci Twoje przemyślenia i rady, jak oceniać przy awansach ludzki dorobek, zawsze podkreślałeś, że oceniamy dzieło, a nie człowieka. Dzieło, jeśli nie zasługuje, możemy odrzucić, zawsze szanując godność jego autora. Nikomu z nas nie przepuściłeś bylejałości i niedoróbki. Nie tolerowałeś niezasłużonego awansu.

Dla całego naszego środowiska na zawsze pozostaniesz wzorem: szczerego ukochania pracy, gorącego umiłowania prawdy, usilnego dążenia do sprawiedliwości w wolnej ojczyźnie.

Zawsze byłeś jednakowym patriotą, niezależnie od zmieniających się stosunków politycznych.

Więc spoczywaj w pokoju w ukochanej Warszawie.

Rodzinnie Profesora: Żonie, Córce, Synowi, Wnukom i Braciom przekazuję w imieniu całego środowiska krajowego wyrazy szczerego współczucia i żalu. Równocześnie z całego serca dziękuję za troskliwą opiekę do ostatnich dni. Profesor ciągle mi to powtarzał. Prosił też, aby nie uczynić z Niego męczennika, ale przenieść Go do historii jako Człowieka pełnego radości i optymizmu.

Niech się spełni Jego wola.

Prof. dr hab. Rudolf Michalek
czł. rzecz. PAN

Informacja z przebiegu obrad Senatu UR

Posiedzenie w dniu 29 listopada 2019 r.

Rektor poinformował, że w okresie od ostatniego posiedzenia Senatu zmarli: **dr hab. Tadeusz Wijaszka, prof. UR** – były kierownik Uniwersyteckiego Centrum Medycyny Weterynaryjnej UJ-UR, **mgr inż. Leszek Konstantynowicz** – doktorant, **mgr inż. Małgorzata Starowicz** – pracownik Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji, **prof. dr hab. Jan Boczek** – doktor *honoris causa* naszej Uczelni oraz **Kazimierz Woźniak** – pracownik Działu Gospodarki Nieruchomościami. Senat uczcił Ich pamięć chwilą ciszy.

Rektor wręczył listy gratulacyjne: **prof. Adamowi Tofilskiemu, prof. Piotrowi Herbutowi** oraz **prof. Wojciechowi Jagusiakowi**, którym Prezydent RP nadał tytuł profesora nauk rolniczych.

Rektor poinformował, że:

- projekt Uniwersytetu Rolniczego „The University of Agriculture – open space for you” otrzymał nominację do Polskiej Nagrody Inteligentnego Rozwoju 2019 w kategorii „studia przyszłości” (laureatami Polskiej Nagrody Inteligentnego Rozwoju zostają liderzy inteligentnego rozwoju w swoich branżach; statuetki trafiają do organizacji i osób, które wyznaczają trendy inteligentnego i zrównoważonego rozwoju – mają wpływ na zmieniający się rynek);
- wino Uniwersytetu Rolniczego – uniwersyteckie grono zostało wyróżnione znakiem jakości Spichlerz Koronny; znakowane są nim produkty i usługi wysokiej jakości sprzyjające zrównoważonemu rozwojowi obszaru podkrakowskiego;
- 6 listopada 2019 roku firma Beskid Instruments przekazała sensor do pomiarów jakości powietrza oraz tablicę wyświetlającą informacje na temat aktualnej jakości powietrza. Urządzenia zostaną niebawem zamontowane w okolicach nowego biura Centrum Transferu Technologii Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, pod adresem: al. Mickiewicza 21C. Będą one zasilane z otrzymanych w minionym miesiącu 2 paneli fotowoltaicznych, które Uczelnia dostała od firmy Columbus Energy SA.

Senat umorzył postępowanie w sprawie nadania tytułu profesora dr hab. Ewie Hanus-Fajerskiej, prof. UR.

Senat powołał **prof. dr. hab. Władysława Migdała** na przewodniczącego Uczelnianej Komisji Wyborczej na kadencję 2020-2024.

Senat uzupełnił skład:

- Senackiej Komisji ds. Analiz i Odwołań;
- Senackiej Komisji ds. Inwestycji i Remontów.

Senat zmienił:

- skład Senackiej Komisji ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą;
- Uchwałę Senatu nr 130/2019 z dnia 26 września 2019 r. w sprawie dostosowania do wymagań określonych w ustawie programu studiów na kierunku *leśnictwo*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020;
- Uchwałę Senatu nr 132/2019 z dnia 26 września 2019 r. w sprawie dostosowania do wymagań określonych w ustawie programu studiów na kierunku *leśnictwo*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia niestacjonarne, od roku akademickiego 2019/2020.

Senat ustalił program studiów dla kierunków:

- *winogrodnictwo i enologia*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne, od semestru letniego roku akademickiego 2019/2020;
- *browarnictwo i słodownictwo*, studia II stopnia, profil ogólnoakademicki, studia stacjonarne od semestru letniego roku akademickiego 2019/2020.

Senat zmienił:

- Uchwałę Senatu nr 81/2018 z dnia 14 grudnia 2018 r. w sprawie warunków, trybu i terminu rekrutacji na stacjonarne i niestacjonarne studia pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie w Uniwersytecie Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie w roku akademickim 2019/2020, znowelizowaną Uchwałę Senatu nr 44/2019 z dnia 26 kwietnia 2019 r. i Uchwałę Senatu nr 188/2019 z dnia 25 października 2019 r.;
- Uchwałę Senatu nr 52/2019 z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie ustalenia warunków, trybu, terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia oraz sposobu jej przeprowadzenia w roku akademickim 2020/2021;
- Uchwałę Senatu nr 63/2019 z dnia 28 czerwca 2019 r. w sprawie uprawnień laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów ogólnopolskich i międzynarodowych, ubiegających się o przyjęcie na studia na Uniwersytecie Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie od roku akademickiego 2023/2024.

Posiedzenie w dniu 20 grudnia 2019 r.

Rektor poinformował, że w okresie od ostatniego posiedzenia Senatu zmarła **Ewa Czerniejewska** – emerytowany pracownik administracji. Senat uczcił Jej pamięć chwilą ciszy.

Rektor wręczył list gratulacyjny dla **dra hab. inż. Grzegorza Wcisło**, który podczas uroczystej Gali w Madrycie otrzymał Europejski Krzyż Komandorski za wybitne, wieloletnie osiągnięcia w dziedzinie wynalazczości oraz wpływ na rozwój nauki.

Rektor poinformował, że:

Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie został nominowany do nagrody Research Impact Leaders Awards 2019 w obszarze nauk rolniczych i przyrodniczych. Zwycięzcą została Politechnika Łódzka;

prof. Włodzimierz Sady otrzymał z inicjatywy własnej Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nagrodę indywidualną za osiągnięcia organizacyjne;

cztery projekty Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie na wymianę bilateralną pomiędzy Polską a Czechami oraz jeden na wymianę bilateralną z Niemcami w 2019 otrzymały finansowanie w konkursie NAWA na wsparcie mobilności akademickiej;

projekty z wydziałów: Leśnego, Hodowli i Biologii Zwierząt, Inżynierii Środowiska i Geodezji, Biotechnologii i Ogrodnictwa oraz Technologii Żywności zostały zakwalifikowane do finansowania w ramach konkursu MINIATURA 3 na pojedyncze działania naukowe w konkursie Narodowego Centrum Nauki;

Uniwersytet Rolniczy w Krakowie z okazji jubileuszu pięciolecia działalności Konsorcjum Instytutu Autostrada Technologii i Innowacji otrzymał wyrazy uznania i podziękowania za zaangażowanie w prace Konsorcjum;

Senat wyznaczył **dr hab. Agnieszkę Bitner-Fijałkowską** na promotora rozprawy doktorskiej **mgr inż. Małgorzaty Frosik**.

Senat zmienił Uchwałę Senatu nr 53 /2019 z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie zatwierdzenia wzoru dyplomów ukończenia studiów pierwszego i drugiego stopnia dla absolwentów od roku 2019/2020.

Senat ustalił program studiów podyplomowych pn. *studia podyplomowe siedliskoznawstwa leśnego*, obowiązujący od semestru letniego 2019/2020.

Senat zatwierdził propozycję Rady Związku InnoTechKraK dotyczącą przekazania środków na finansowanie działalności Związku.

Senat pozytywnie zaopiniował:

- korektę Planu rzeczowo-finansowego na rok 2019;
- założenia do Planu rzeczowo-finansowego oraz prowidorium budżetowego na rok 2020.

Oryginały protokołów wraz z załącznikami znajdują się w Biurze Rektora Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie.

Trzy prace badawcze z Uniwersytetu Rolniczego nagrodzone podczas IWIS 2019

Warszawa, 14–16 października 2019 r.

Cenne medale i dyplomy przyznane naukowcom z Uniwersytetu Rolniczego podczas IWIS 2019; fot. Wojciech Przywała

Dr hab. inż. Joanna Augustynowicz odbiera z rąk JM Rektora – prof. Włodzimierza Sady złoty medal IWIS 2019; fot. Jacek Okarmus

13. edycja IWIS (International Warsaw Invention Show), organizowana pod patronatem honorowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy, odbyła się w gmachu głównym Politechniki Warszawskiej. Każdorazowo na tej prestiżowej wystawie pojawiają się wynalazcy z wielu państw świata, w tym roku z: Bułgarii, Chin, Chorwacji, Czech, Indonezji, Iraku, Iranu, Kanady, Korei Południowej, Malezji, Maroka, Portugalii, Rumunii, Tajlandii, Tajwanu, oraz oczywiście z Polski.

Podczas tegorocznego wydarzenia brokerzy innowacji z naszej Uczelni: **Wojciech Borówka** i **Wojciech Przywała** zaprezentowali prace badawcze B+R, stworzone w ramach programu „Inkubator Innowacyjności 2.0” na Uniwersyte-

cie Rolniczym w Krakowie. Sukcesem okazało się zgłoszenie trzech prac badawczo-rozwojowych (B+R), prowadzonych w ramach „Inkubatora Innowacyjności 2.0”, otrzymały one bowiem dwa złote i jeden srebrny medal.

Złotem nagrodzono pracę pod kierownictwem **dr hab. Joanny Augustynowicz, prof. UR**, pt. *Optymalizacja fitoremediacji ścieków przemysłowych zawierających chrom z wykorzystaniem rzęśli (Callitriche sp.) i organizmów współżyjących*, a także pracę pod kierownictwem **dr inż. Marzeny Zając** pt. *Wykorzystanie folii furcellaranowych do produkcji przetworów mięsnych*. Srebro przypadło pracy pt. *Innowacyjne rozwiązania do stabilizacji kul referencyjnych na powierzchni terenu oraz balustradach i poręczach*, którą

kieruje **dr inż. Maria Makuch**. Medale wręczył laureatom **JM Rektor UR prof. Włodzimierz Sady** podczas obrad Senatu UR 25 października. Serdecznie gratulujemy nagrodzonym!

Owocem tegorocznej edycji IWIS 2019 były również dziesiątki rozmów z przedsiębiorcami oraz inwestorami, którzy poszukiwali innowacyjnych rozwiązań technologicznych, gotowych do wdrożenia na rynek.

Więcej o nagrodzonych, a także innych pracach badawczych B+R prowadzonych na UR w ramach programu „Inkubator Innowacyjności 2.0” przeczytaj Państwo w artykule na stronie 23.

Tekst: Wojciech Przywała
Centrum Innowacji UR

Prof. Florian Gambuś – prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą wręcza dr inż. Marzenie Zajęc złoty medal IWIS; fot. Jacek Okarmus

Srebrny medal odbiera dr inż. Maria Makuch; fot. Jacek Okarmus

III miejsce zespołu naukowców WBiO w międzynarodowym konkursie „Drugie Życie Fortu”

Kraków, 26 listopada 2019 r.

26 listopada na Wydziale Inżynierii Środowiska i Geodezji przy Balickiej 253B odbyła się konferencja, podczas której nastąpiło ogłoszenie wyników międzynarodowego konkursu architektonicznego pt. „Drugie Życie Fortu”. Do udziału w konkursie zgłosiło się 13 zespołów pracowników i studentów z kraju i z zagranicy.

Organizatorem konkursu (realizowanego w ramach zadania z zakresu działalności upowszechniającej naukę 514/P-DUN/2019 i finansowanego ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego) był Uniwersytet Rolniczy w Krakowie – Katedra Gospodarki Prze-

strzennej i Architektury Krajobrazu, a kierownikiem projektu – **dr inż. arch. Magdalena Wilkosz-Mamcarczyk**. Głównym jego celem było wykonanie projektu koncepcyjnego Centrum Administracyjnego w Zielonkach (m.in. budynku urzędu gminy wraz z biblioteką, budynku biurowo-usługowo-handlowego, budynku ośrodka zdrowia, budynku o funkcji oświatowej), zlokalizowanego w rejonie fortu 45 Marszowiec wraz z opracowaniem projektu części wspólnej i zieleni parkowej. Konkurs skierowany był do pracowników naukowych i studentów z dziedziny architektury i architektury krajobrazu uczelni europejskich.

W wydarzeniu udział wzięli m.in.: wójt Gminy Zielonki – **Bogusław Król**, rektor Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie – **prof. dr hab. inż. Włodzimierz Sady**, prorektor ds. organizacji i rozwoju Uczelni – **prof. dr hab. inż. Krzysztof Ostrowski**, prorektor ds. dydaktycznych i studenckich – **dr hab. inż. Sylwester Tabor**, **prof. UR**, dziekan Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji – **prof. dr hab. inż. Krzysztof Gawroński** oraz pracownicy naukowcy i studenci Uczelni.

W swoim wystąpieniu **JM Rektor – prof. dr hab. inż. Włodzimierz Sady** wyraził ogromne zadowolenie z powodu

Główny fort artyleryjski 45 „Zielonki”; fot. Januszk57 – own work, CC BY-SA 3.0 pl, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=35302360>

ogłoszenia międzynarodowego konkursu dla pracowników naukowych i studentów z dziedziny architektury krajobrazu, który przyczyni się do rewitalizacji terenu w rejonie fortu Marszowiec. Podkreślił także, że współpraca z władzami Gminy Zielonki, a szczególnie z jej wójtem – **Bogusławem Królem** układa się bardzo dobrze, podziękował też za ufundowanie nagród w konkursie. Pogratulował również wszystkim nagrodzonym, a w szczególności studentom architektury krajobrazu na Wydziale Inżynierii Środowiska i Geodezji, których nazwał „najskuteczniejszymi ambasadorami Uczelni”.

Jury nie przyznało I miejsca. Przyznano natomiast dwa drugie miejsca

ex aequo zespołowi z Politechniki Śląskiej w Gliwicach (w składzie: **Wojciech Siudy, Kamil Kajdas**) i zespołowi z Politechniki Krakowskiej (w składzie: **Katarzyna Hodor, Julia Sierpień, Agnieszka Matusik, Wojciech Bobek, Szymon Chromik, Małgorzata Partyka, Katarzyna Blukacz, Filip Suchoń**). Każdemu z zespołów za zajęcie drugiego miejsca przyznano po 6000 EUR. Trzecie miejsce i nagrodę w wysokości 4000 EUR zdobył zespół naukowców z Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie w składzie: **Barbara Olczak, Magdalena Kulig, Łukasz Marjański, Magdalena Nawrotek, Justyna Mazur**. Wyróżnie-

nia i nagrody po 1000 EUR przyznane zostały trzem zespołom z Uniwersytetu Świętego Stefana (Szent István Egyetem) w Gödöllő. W skład pierwszego zespołu weszli: **Zsuzsanna Farkas, Borbála Veres, Borbála Biró, Ágnes Herczeg, Krisztina Bártfay, Eszter Kovács**, drugi zespół tworzyli: **Máté Sárospataki, Luca Johanna Bánhegyi, Evelin Hajdu, Dóra Körtvélyesi, Orsolya Varsányi, Anna Szövényi, Khadour Nebras**, a trzeci: **Ádám Weiszer, Luca Héjjas, Orsolya Szalai, Kinga Gimes, Miklós Gyurasza**.

Wszystkim zwycięzcom gratulujemy.

Opracowanie:
mgr inż. Izabella Majewska

Prof. Jacek M. Pijanowski uczestnikiem Open Eyes Economic Summit 2019

Kraków, 20 listopada 2019 r.

20 listopada **dr hab. inż. Jacek M. Pijanowski, prof. UR** – koordynator dyscypliny inżynieria lądowa i transport na Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie na zaproszenie **pana prof. dr. hab. Jerzego Hausnera** z Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie wziął udział w IV edycji międzynarodowego kongresu ekonomicznego Open Eyes Economic Summit (OEES) 2019. Powodem zaproszenia była wieloletnia współpraca **prof. Pijanowskiego** z Austrią (jest członkiem Forum Eko-Socjalnego Europy z siedzibą w Wiedniu) oraz projekty pilotażowe zrealizowane w ramach międzynarodowych prac badawczo-wdrożeniowych podejmowanych we współpracy z Turynią (2011–2012) oraz – przede wszystkim – z Bawarią (2014–2015).

Kongres zgromadził ponad 3 tys. uczestników z około 50 krajów, zaś referaty wygłosiło ponad 200 prelegentów. Po raz pierwszy jednym z tematów przewodnich kongresu była „Sprawiedliwość przestrzenna w kontekście miasto – wieś”.

Sesję plenarną dotyczącą tego tematu pn. „Relacje miasto – wieś: niewidoczne więzi, realne konflikty czy potencjalne korzyści?” otworzył referat radcy generalnego Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi – **pani Zofii Krzyżanowskiej** pt. *Miasto – wieś: relacje zrównoważonego rozwoju* (wygłoszony w imieniu ministra – **pana Jana Krzysztofa Ardanowskiego**). Następnie głos zabrał **prof. Holger Magel** – honorowy prezydent Światowej Federacji Geodetów oraz Bawarskiej Akademii Rozwoju Obszarów Wiejskich, wygłaszając referat pt. *Jednakowe warunki życia w całym kraju? Refleksje nad sprawiedliwością terytorialną*. Temat ten już w ubiegłym roku zwrócił uwagę **prof. Hausnera** – zwłaszcza w kontekście modelu sprawiedliwości przestrzennej (opracowanego również przez **prof. Manfreda Miosga** z Uniwersytetu w Bayeruth). W sesji udział wzięli również: **Łukasz Smółka** – wicemarszałek województwa małopolskiego oraz **Pierre Bascou** – dyrektor ds. stabilności i wsparcia dochodu Dyrekcji Generalnej ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Komisji Europejskiej.

Prof. Hausner – ze względu na bardzo dobrą reakcję i duże zainteresowanie uczestników kongresu powyższą tematyką – chciałby ją kontynuować na kolejnym kongresie OEES w 2020

r., jednakże w formule „Solidarność i sprawiedliwość przestrzenna miasta i wsi”.

*Tekst: dr hab. Jacek M. Pijanowski, prof. UR
Katedra Geodezji Rolnej, Katasru i Fotogrametrii*

*Od lewej: prof. Jerzy Hausner, dr hab. inż. Jacek M. Pijanowski, prof. UR,
prof. Holger Magel – honorowy prezydent Światowej Federacji Geodetów FIG*

Dyskusja plenarna; siedzą od lewej: prof. Jerzy Wilkin z Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN, prof. Jacek M. Pijanowski, Tomasz Grzegorezyk – dyrektor ds. bezpieczeństwa żywności w Jerónimo Martins Polska, Jacek Wójcicki – prezydent Gorzowa Wielkopolskiego, dr Dmitrij Zwiagincew – policy officer FAO Regional Office for Europe and Central Asia

Wymiana międzynarodowa – wsparcie administracyjne

Biuro Wymiany Międzynarodowej jest najmłodszym biurem działającym w strukturach administracji centralnej Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Biuro działa na wielu różnych obszarach: rekrutuje studentów obcokrajowców, promuje ofertę dydaktyczną, realizuje projekty międzynarodowej mobilności akademickiej, jest odpowiedzialne za sprawozdawczość dotyczącą współpracy międzynarodowej Uczelni, organizuje wizyty Delegacji zagranicznych.

Obecnie Uczelnia współpracuje z ponad 150 krajami, z czego coraz więcej znajduje się na kontynencie azjatyckim i w Ameryce Południowej. W najbliższych latach planujemy intensyfikację działań z uczelniami amerykańskimi, kanadyjskimi i z japońskimi.

Angażujemy się również w działania związane ze współpracą w ramach sieci, w tym roku dołączyliśmy i aktywnie współpracujemy z krakowskim środowiskiem biur współpracy międzynarodowej w ramach Krakowskiego Śniadania Międzynarodowego.

Ciekawa formuła spotkań cyklicznych przy wsparciu organizacji rządowych pozwala większości krakowskich uczelni na bieżąco śledzić zmiany, jakie zachodzą w tematyce współpracy i wymiany międzynarodowej.

W przyszłości planujemy dołączenie do International Relations Offices Forum, które jest siecią biur współpracy międzynarodowej polskich akademickich uczelni państwowych. Głównym celem IROsForum jest zwiększenie jakości, efektywności i zakresu współpracy międzynarodowej polskich uczelni poprzez:

Spotkanie na Politechnice Krakowskiej w ramach Krakowskiego Śniadania Międzynarodowego; na zdjęciu przedstawiciele i kierownicy Biur Wymiany Międzynarodowej krakowskich uczelni; fot. Katarzyna Baron-Lisiakiewicz (Politechnika Krakowska)

wymianę informacji, organizację konferencji, szkoleń, warsztatów, realizację wspólnych projektów, wyrażanie opinii dotyczących uregulowań prawnych szkolnictwa wyższego.

Biuro Wymiany Międzynarodowej UR pełni również funkcję koordynatora współpracy z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji, gdzie realizowane są programy Erasmus+, Partnerstwa Strategiczne oraz Sojusze na Rzecz Wiedzy.

Jesteśmy też jednostką odpowiedzialną za kontakt z Narodową Agencją Wymiany Międzynarodowej. Już w pierwszym roku działania tej instytucji otrzymaliśmy wsparcie finansowe na realizację projektu Akademickie Partnerstwa Mię-

dzynarodowe (projekt realizowany przy współpracy dwóch Wydziałów: Technologii Żywności oraz Inżynierii Środowiska i Geodezji).

Współpraca Międzynarodowa zajmuje ważne miejsce w rozwoju Uczelni zarówno w sferze badań, jak również dydaktyki. Sięganie po najlepsze wzorce zagraniczne to klucz do rozwoju każdej jednostki. Jestem przekonana że zakres działania Biura wciąż będzie ulegał zmianie ze względu na dynamikę zagadnienia, którym się zajmuje. Serdecznie zapraszam wszystkich do współpracy, jesteśmy otwarci na nowe wyzwania i walkę z rutyną.

*Tekst: mgr Dominika Dankiewicz
kierownik Biura Wymiany Międzynarodowej*

Spotkanie konsorcjum projektu Development of a serious game for digital learning in agroecology in Europe

Pierwszy projekt NAWA: Akademickie Partnerstwa Międzynarodowe, Cultural Heritage of Small Homelands – kickoff meeting

Innowacyjne technologie i produkty B+R na Uniwersytecie Rolniczym za sprawą programu Inkubator Innowacyjności 2.0

Od tego roku na Uniwersytecie Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie realizowany jest program pn. „Inkubator Innowacyjności 2.0”. Jego realizacja służy promocji osiągnięć naukowych, a także zwiększeniu ich wpływu na rozwój innowacyjności oraz wzmocnieniu współpracy między środowiskiem naukowym a otoczeniem gospodarczym Uczelni.

„Inkubator Innowacyjności 2.0” realizowany jest na Uczelni dzięki

w jednostkach naukowych i przedsiębiorstwach” w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014–2020 (działanie 4.4).

Celem „Inkubatora Innowacyjności 2.0” jest wsparcie procesu zarządzania wynikami badań naukowych i prac rozwojowych pracowników i zespołów badawczych Uniwersytetu Rolniczego, w szczególności w zakresie ich komercjalizacji. Propagowanie dorobku na-

szą operatorami tego programu z ramienia Uczelni.

Oficjalne rozpoczęcie programu miało miejsce 7 czerwca 2019 r., kiedy odbyło się pierwsze spotkanie Komitetu Inwestycyjnego. Jego przewodniczącym został **prof. dr hab. inż. Marcin Rapacz** – przewodniczący Rady Nadzorującej CTT UR, sekretarzem został **dr inż. Tomasz Czech** – dyrektor CTT UR, zaś pozostali członkowie Komitetu to: **prof.**

Spotkanie Komitetu Inwestycyjnego w ramach programu „Inkubator Innowacyjności 2.0” – 7 czerwca 2019 r.; fot. Wojciech Przywała

wniioskowi o dofinansowanie, który opracowało Centrum Transferu Technologii Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Pozyskano kwotę w wysokości 1 210 000 zł, co jest niewątpliwym sukcesem. Program jest realizowany w ramach projektu pozakonkursowego pn. „Wsparcie zarządzania badaniami naukowymi i komercjalizacja wyników prac B+R

ukowego twórców poszczególnych prac przedwdrożeniowych, by zwiększyć efektywność transferu wiedzy i technologii do świata biznesu, stanowi jeden z głównych celów działalności Centrum Transferu Technologii Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie oraz Centrum Innowacji Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie Sp. z o.o., którzy

dr hab. inż. Florian Gambuś – prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą UR, **Mirosław Maziarka** – prezes zarządu Agro Smart Lab Sp. z o.o., **Dorota Minda-Data** – menadżer projektu w Centrum Badawczo-Rozwojowym Grupy Azoty SA w Tarnowie, **dr inż. Jerzy Próchnicki** – dyrektor Działu Rozwoju i Rejestracji na Polskę i Kraje

Spotkanie inauguracyjne z kierownikami prac przedwdrożeniowych w ramach programu „Inkubator Innowacyjności 2.0” – 12 lipca 2019 r.;
 fot. Wojciech Przywała

Tabela 1. Projekty, które otrzymały dofinansowanie w ramach konkursu „Grant na Innowacje”

Tytuł pracy przedwdrożeniowej	Kierownik pracy przedwdrożeniowej	Wydział Uniwersytetu Rolniczego
Wykorzystanie folii furcellaranowych do produkcji przetworów mięsnych	dr inż. Marzena Zając	Wydział Technologii Żywności
Formeth – technologia bezpośredniego rozkładu ścieków formaldehydu i urotropiny	dr inż. Maciej Gliniak	Wydział Inżynierii Produkcji i Energetyki
Innowacyjne rozwiązania do stabilizacji kul referencyjnych na powierzchni terenu oraz balustradach i poręczach	dr inż. Maria Makuch	Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji
Bezpieczny park	dr hab. inż. Piotr Wężyk, prof. UR	Wydział Leśny
Optymalizacja fitoremediacji ścieków przemysłowych zawierających chrom z wykorzystaniem rzęśli (<i>Callitriche</i> sp.) i organizmów współżyjących	dr hab. Joanna Augustynowicz	Wydział Biotechnologii i Ogrodnictwa
Przyrząd pomiarowy do integracji danych z pomiarów TLS i UAV	dr hab. inż. Bartosz Mitka	Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji
Wykonanie prototypu urządzenia „GrowthSimulator” do poschodowej biostymulacji roślin	dr hab. inż. Agnieszka Klimek-Kopyra	Wydział Rolniczo-Ekonomiczny
Hydrolizat żelatyny z karpia w formie mikrokapsulek do przedłużania trwałości ryb i ich przetworów	dr inż. Piotr Kulawik	Wydział Technologii Żywności
Wyznaczanie parametrów techniczno-eksploatacyjnych układu pneumatycznego stanowiącego wyposażenie głowicy roboczej w sekcji kombajnu do zbioru owoców truskawek z upraw, prowadzonych rzędowo lub zagonowo, polowych i/lub pod osłonami	prof. dr hab. inż. Sławomir Kurpaska	Wydział Inżynierii Produkcji i Energetyki

Spotkanie inauguracyjne z kierownikami prac przedwdrożeniowych w ramach programu „Inkubator Innowacyjności 2.0” – 12 lipca 2019 r.; fot. Wojciech Przywała

Nadbałtyckie w Bayer Sp. z o.o. – Dywizja CropScience w Warszawie, **Arletta Szczurek** – menadżer projektu i analityk biznesowy w Nova Praxis Sp. z o.o.

Podczas spotkania przedstawione zostały prezentacje brokerów innowacji, powołanych przez zespół projektowy zarówno z ramienia Centrum Transferu Technologii UR, jak również Centrum Innowacji Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie Sp. z o.o., tworzących konsorcjum w programie „Inkubator Innowacyjności 2.0”. Następnie Komitet przystąpił do wyboru najlepszych prac złożonych w ramach konkursu pn. „Grant na Innowacje”. W trakcie posiedzenia wybrani kierownicy prac przedwdrożeniowych zaprezentowali przed komitetem założenia i idee swoich projektów zgłoszonych do konkursu. Po długich obradach ustalono, które wnioski otrzymają dofinansowanie.

12 lipca 2019 r. odbyło się na UR spotkanie z kierownikami prac przedwdrożeniowych w ramach programu „Inkubator Innowacyjności 2.0”. Uczestniczył w nim **prof. Florian Gambuś** – prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą, dr inż. Tomasz Czech – dyrektor CTT UR

oraz brokerzy innowacji UR zatrudnieni w ramach programu „Inkubator Innowacyjności 2.0”. Podczas wydarzenia omówiono bieżący etap realizacji programu na Uczelni, a także kwestie finansowe związane z realizacją budżetów poszczególnych prac przedwdrożeniowych w ramach przyznanych „Grantów na Innowacje”.

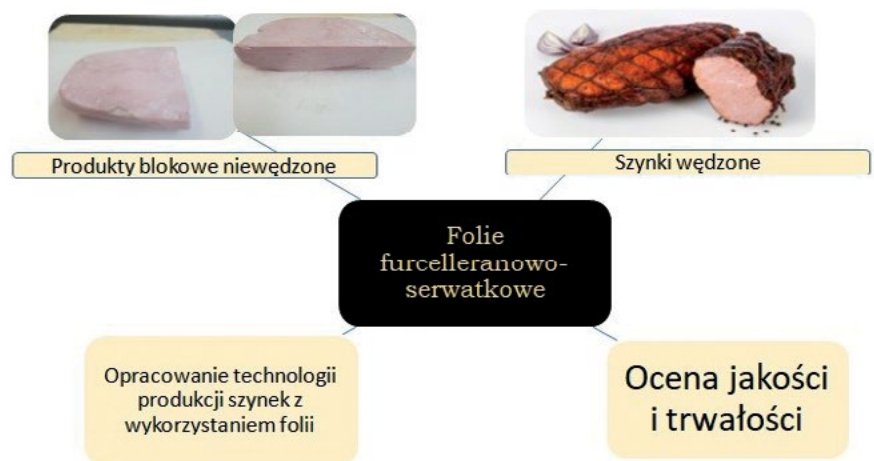
Koordynatorzy „Inkubatora Innowacyjności 2.0” starają się stworzyć szanse na zaistnienie powiązań pomiędzy pracownikami naukowymi Uniwersytetu

Rolniczego w Krakowie a instytucjami biznesowymi i przedstawicielami firm oraz instytucji badawczych.

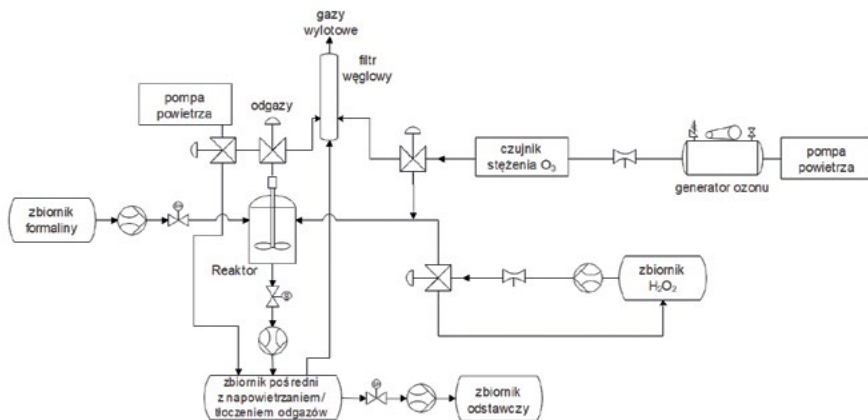
Poniżej prezentujemy opis poszczególnych technologii, które są przedmiotem prac badawczych B+R w „Inkubatorze Innowacyjności 2.0” na naszej Uczelni.

WYKORZYSTANIE FOLII FURCELLERANOWYCH DO PRODUKCJI PRZETWORÓW MIĘSNYCH

Proponowanym produktem są folie furcelleranowo-serwatkowe usieciowane ekstraktami roślinnymi, posiadające działanie antyoksydacyjne i bakteriostatyczne. Folie te są wystarczająco elastyczne, żeby można było w nie zawinąć produkt spożywczy – nie łamią się, nie kruszą, nie zrywają. Folie zawierają w swoim składzie związki bioaktywne, co w znaczący sposób wpływa na ich działanie. Badania wykazały pozytywny wpływ folii furcelleranowo-serwatkowych na trwałość produktów łatwo psujących się oraz spowolnienie procesów utleniania. Folie te są biodegradowalne i jadalne, co jest istotne ze względu na rosnący problem zagospodarowania odpadów i ochronę środowiska. Niniejsze badania mają na celu opracowanie technologii produkcji wędzonek z wykorzystaniem folii aktywnych. Rozwiązanie to będzie mieć zastosowanie w przemyśle mięsnym.

Schemat planu badań z pracy pn. „Wykorzystanie folii furcelleranowych do produkcji przetworów mięsnych”; kierownik pracy: dr inż. Marzena Zajęc

„Formeth – technologia bezpośredniego rozkładu ścieków formaldehydu i urotropiny” – schemat instalacji; kierownik pracy przedwdrożeniowej: dr inż. Maciej Gliniak

FORMETH – TECHNOLOGIA BEZPOŚREDNIEGO ROZKŁADU ŚCIEKÓW FORMALDEHYDU I UROTROPINY

Jest to unikatowe rozwiązanie na rynku krajowym i międzynarodowym, które pozwala zademonstrować potencjalnemu klientowi sposób działania technologii oraz efekty jej zastosowania po wdrożeniu w zakładzie. Planowane jest wykonanie laboratoryjnego demonstratora technologii, który będzie dostosowany do ciągłego prowadzenia procesu, wraz ze stanowiskiem pomiarowym do szybkiej weryfikacji uzyskiwanych efektów procesowych. Demonstracja technologii odbywać się może przy wykorzystaniu rzeczywistych próbek ścieków. Opracowany reaktor przepływowy do unieszkodliwiania odcieków z wykorzystaniem układu utleniającego O_3/H_2O_2 może być bezpośrednio wykorzystany w warunkach technicz-

nych do unieszkodliwiania co najmniej $1 m^3$ odcieków w skali doby. Przedstawione rozwiązanie może być wykorzystane w każdym zakładzie wytwarzającym ścieki chemiczne nie ulegające biodegradacji, bez konieczności modyfikacji istniejącego ciągu technologicznego.

INNOWACYJNE ROZWIĄZANIA DO STABILIZACJI KUL REFERENCYJNYCH NA POWIERZCHNI TERENU ORAZ BALUSTRADACH I PORĘCZACH

Przedmiotem prac są stalowe kule referencyjne wraz z urządzeniami do ich stabilizacji na powierzchni terenu w formie stalowego trójnożu (rozwiązanie R1) oraz na balustradach i poręczach w formie stalowego docisku (rozwiązanie R2). Naziemny skaning laserowy (TLS) znajduje zastosowanie w wielu dziedzinach inżynierskich, m.in. umożliwia bezkontaktowy i automatyczny pomiar miliona

punktów w czasie rzeczywistym. Do jednoznacznej identyfikacji punktów wspólnych w przestrzeni stanowisk skanowania wykorzystywane są m.in. kule referencyjne. Kule rozmieszczone są w przestrzeni widoku skanera i stabilizowane za pomocą uchwytów, magnesów itp. Podstawową korzyścią proponowanych rozwiązań w ramach prac badawczych B+R jest możliwość eliminacji z pomiaru statywów geodezyjnych, co zapewnia oszczędność miejsca w transporcie sprzętu pomiarowego. Ponadto rozwiązania eliminują konieczność ręcznego obracania tarcz w kierunku skanera, które może powodować zmiany ich położenia. Przewagą tych rozwiązań jest ich ergonomiczność i uniwersalność – eliminacja statywów i możliwość umieszczenia kul na różnorodnych powierzchniach, nie tylko metalowych (jak w przypadku rozwiązań wykorzystujących magnesy).

BEZPIECZNY PARK

Innowacyjność pracy polega na wykorzystaniu technologii skanowania laserowego LiDAR dla celów precyzyjnej inwentaryzacji zieleni wysokiej. Jest ona ważna m.in. dla podniesienia bezpieczeństwa w parkach i wśród innych dużych skupisk drzew. Efektem pracy przedwdrożeniowej będzie powstanie aplikacji Bezpieczny Park na urządzenia mobilne, która umożliwi zgłaszanie wiszących złamanych konarów drzew, mogących stanowić potencjalne niebezpieczeństwo dla użytkowników parków, skwerów i zieleńców. Aplikacja zawierać będzie mapę punktów,

Rozwiązanie 1 – prototyp R1

Rozwiązanie 2 – model ad hoc R2

Schemat proponowanych rozwiązań z pracy pn. „Innowacyjne rozwiązania do stabilizacji kul referencyjnych na powierzchni terenu oraz balustradach i poręczach”; kierownik pracy: dr inż. Maria Makuch

Wynik inwentaryzacji parku Jordana wykonanej w ramach pracy badawczej pn. „Bezpieczny Park”; kierownik pracy: prof. dr hab. inż. Piotr Wężyk

z której każdy będzie mógł skorzystać, np. planując wycieczkę do parku z rodziną.

OPTIMALIZACJA FITOREMEDIACJI ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH ZAWIERAJĄCYCH CHROM Z WYKORZYSTANIEM RZĘŚLI (*CALLITRICHE SP.*) I ORGANIZMÓW WSPÓŁBYTUJĄCYCH

Niezwykłe zdolności rzęśli do hiperakumulacji chromu zostały odkryte przez **dr hab. Joannę Augustynowicz** (kierownika pracy przedwdrożeniowej). W dotychczasowych badaniach eksperymentalnie potwierdzono **krytyczne** funkcje przyszłej technologii (oczyszczalni). Rzęśl wraz z gatunkami towarzyszącymi może stanowić wysokosprawną filtr biologiczny umożliwiający oczyszczenie wód i ścieków ze związków chromu obecnych w środowisku, czyli chromu (VI) i chromu (III). Uzyskane w ramach projektu rozwiązanie może znaleźć zastosowanie w hydrofitowych oczyszczalniach ścieków zawierających chrom (oraz inne związki metali ciężkich). Obszarem zastosowania takich oczyszczalni będą głównie tereny skażone związkami chromu – zakłady produkujące lub wykorzystujące te związki, a także tereny pogórnice.

PRZYRZĄD POMIAROWY DO INTEGRACJI DANYCH Z POMIARÓW TLS I UAV

Ani w Polsce, ani nigdzie na świecie nie produkuje się kul pomiarowych dedykowanych celom integracji danych pomiarowych pochodzących z TLS i UAV. Do tej pory producenci skanerów i akcesoriów

do nich skupiali się na modyfikacjach kul referencyjnych na potrzeby pomiarów technikami naziemnego skaningu laserowego. W sprzedaży komercyjnej można znaleźć jedynie nieliczne oferty sprzedaży kul referencyjnych dla skaningu laserowego w klasycznej postaci białej sfery. Nie występują jednak kule referencyjne w proponowanej postaci i funkcjonalności. Obecnie, chcąc zintegrować wyniki pomiaru pochodzące z obu metod, należy wykonać pomiar geodezyjny osobno dla punktów referencyjnych TLS i osobno dla punktów UAV. Będąc przedmiotem badań referencyjna kula pomiarowa łączy w sobie oba rodzaje znaczników poprzez graficzne naniesienie markera fotopunktu na powierzchnię sfery oraz umieszczenie na jej powierzchni punktu pomiarowego dla tradycyjnych technik geodezyjnych i GPS.

WYKONANIE PROTOTYPU URZĄDZENIA „GROWTH STIMULATOR” DO POWSCHODOWEJ BIOSTYMULACJI ROŚLIN

„Growth Stimulator” to innowacyjna technologia powschodowego naświetlania roślin, wykorzystująca metodę sko-

Badania w ramach pracy pn. „Optimalizacja fitoremediacji ścieków przemysłowych zawierających chrom z wykorzystaniem rzęśli (*Callitriche sp.*) i organizmów współbytujących”; kierownik pracy: dr hab. Joanna Augustynowicz

jarzoną (algorytm naświetlania roślin nastawnymi wiązkami światła). Polecana będzie producentom rolnym, poszukujących agrotechnologii odpowiedniej dla roślin w fazie młodocianej, wrażliwych wówczas na potencjalne abiotyczne i biotyczne czynniki stresowe, m.in. patogeny, deficyt wody. „Growth Stimulator” jest dedykowany dla producentów rolnych mało- i dużo obszarowych, uprawiających rośliny uprawne, w tym warzywa i rośliny zielarskie. Elementem trudnym do naśladowania jest zaproponowany algorytm, który w sposób efektywny może stymulować rośliny do wzrostu, w sposób bezpieczny dla środowiska. Technologia rozwiązuje problem długości okresu wegetacji roślin, np. soi, która w przypadku uprawy odmian wysokoplennych o wydłużonym okresie wegetacji jest kłopotliwa z powodu późnego terminu zbioru, co rodzi problemy z dosuszaniem nasion.

HYDROLIZAT ŻELATYNY Z KARPIA W FORMIE MIKROKAPSULEK DO PRZEDŁUŻANIA TRWAŁOŚCI RYB I ICH PRZETWORÓW

Straty żywności wywołane jej psuciem się mają głębokie implikacje ekonomiczne, środowiskowe i społeczne. Według danych USDA (Departament Rolnictwa Stanów Zjednoczonych), około 39% ryb i owoców morza dostępnych na rynku amerykańskim została wyrzucona na poziomie sprzedaży i dystrybucji z powodu niezdatności do spożycia. Istotne jest więc poszukiwanie nowych sposobów przedłużania trwałości produktów spożywczych. Niewidoczna warstwa mikrokapsulek z hydrolizatem z żelatyny z karpia i/lub peptydem, znajdująca się na powierzchni łatwo psującej się żywności (np. surowa ryba), umożliwi zahamowanie procesów oksydacji, będących jedną z przyczyn nieodpowiedniej jakości przechowywanych ryb. Dlatego też nowo opracowana technologia produkcji roztworu mikrokapsulek z hydrolizatem z żelatyny karpiowej i/lub biopeptydem może być skutecznym rozwiązaniem wie-

lu problemów środowiskowych, jak również żywnościowych.

WYZNACZANIE PARAMETRÓW TECHNICZNO-EKSPLOATACYJNYCH UKŁADU PNEUMATYCZNEGO STANOWIĄCEGO WYPOSAŻENIE GŁOWICY ROBOCZEJ W SEKCJI KOMBAJNU DO ZBIORÓW OWOCÓW TRUSKAWEK Z UPRAW, PROWADZONYCH RZĘDOWO LUB ZAGONOWO, POŁOWYCH I/LUB POD OSŁONAMI

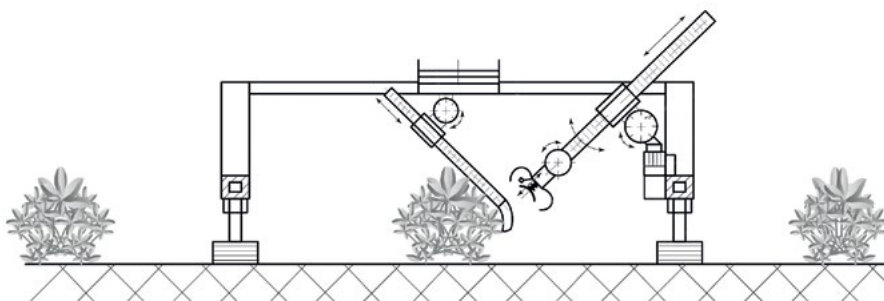
Do tej pory nigdzie na świecie nie skonstruowano kombajnu do zbioru truskawek uprawianych rzędowo lub zagonowo, połowych i/lub pod osłonami – ani w wersji produkcyjnej (w postaci gotowego produktu), ani w wersji prototypowej. Planowanym wynikiem prac przedwdrożeniowych będzie zoptymalizowanie konstrukcji i pracy układu pneumatycznego przeznaczonego do wspomaganie pracy głowicy roboczej zbierającej owoce truskawek. Optymalizacja będzie prowadzona m.in. pod kątem jakości zbieranych owoców, determinowanej ograniczeniem powstawania uszkodzeń mechanicznych, ograniczenia zanieczyszczeń zbieranego plonu owoców, częściami rośliny lub podłoża, np. urwanymi liśćmi, niedojrzałymi owocami, stosowaną ściółką, ziemią. W tym zakresie przewiduje się optymalizacje m.in. kształtu przysawki (kształtu

powierzchni przylgni kontaktującej się z owocem), tekstury powierzchni przylgni kontaktującej się z owocem, wynikającej z zastosowanego materiału, ciśnienia pracy, oprzyrządowania podłączeniowego.

Wierzymy, że wszystkie prezentowane prace badawcze mają wysokie szanse na komercjalizację.

Szczegóły programu dostępne są na stronie internetowej „Inkubatora Innowacyjności 2.0”: Inkubator2.urk.edu.pl. Zapraszamy do kontaktu wszystkich partnerów gospodarczych zainteresowanych nowymi technologiami, jakie oferuje Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie w ramach programu „Inkubator Innowacyjności 2.0”.

*Opracowanie: Wojciech Przywała
Centrum Innowacji UR*

Schemat poglądowy w ramach pracy pn. „Wyznaczanie parametrów techniczno-eksploatacyjnych układu pneumatycznego stanowiącego wyposażenie głowicy roboczej w sekcji kombajnu do zbiorów owoców truskawek z upraw, prowadzonych rzędowo lub zagonowo, połowych i/lub pod osłonami”; kierownik pracy przedwdrożeniowej: prof. dr hab. inż. Sławomir Kurpaska

XIII Małopolska Noc Naukowców na UR

Kraków, 27 września 2019 r.

Wieczór ostatniego piątku września to od 13 lat czas niezwykły w naszym regionie, wtedy bowiem w Krakowie i innych miastach odbywa się wielkie święto nauki – Małopolska Noc Naukowców. Główną ideą tego cyklicznego wydarzenia – którego koordynatorem jest Urząd marszałkowski Województwa Małopolskiego – jest popularyzacja nauki wśród mieszkańców naszego województwa oraz przybliżenie dzieciom i młodzieży zawodu naukowca – dzięki temu być może niejeden młody człowiek wybierze kiedyś właśnie taką ścieżkę zawodową.

Uniwersytet Rolniczy już po raz dwunasty włączył się w organizację Nocy Naukowców. Początkowo uczestniczyliśmy w nim nieśmiało z udziałem dwóch, trzech jednostek, teraz – już od czterech lat – zaangażowanych jest wszystkich osiem wydziałów. W tym roku przygotowano około 70 aktywności – warsztatów, pokazów, wystaw, wykładów – głównie z dziedziny nauk przyrodniczych. Organizacją ich wszystkich zajmowało się około 200 osób – zarówno pracowników, jak i studentów zrzeszonych w kołach naukowych naszej Uczelni. Cieszymy się z niemałej frekwencji, którą szacujemy na ponad 3 tys. osób! Warto wspomnieć, że w Nocy Naukowców na UR udział wzięli m.in. przedstawiciele Małej Akademii Nauk ze Lwowa oraz goście z obwodu lwowskiego.

Dwa dni przed wydarzeniem na terenie Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa odbyła się konferencja prasowa promująca wydarzenie, w której udział wziął m.in. wicemarszałek województwa małopolskiego **Tomasz Urynowicz**. Konferencji towarzyszył specjalny pokaz dla młodzieży szkolnej,

Konferencja prasowa z udziałem (od lewej): wicemarszałka Województwa Małopolskiego Tomasza Urynowicza, rektora UR prof. Włodzimierza Sady, prodziekan ds. studenckich i dydaktycznych dr hab. inż. Iwony Domagały-Świątkiewicz, prof. UR; fot. Joanna Roczniwska-Cieślak

zorganizowany przez zespół **dr. hab. inż. Marka Szklarczyka**, oraz zajęcia w ogrodzie sensorycznym poprowadzone przez panię: **dr. hab. inż. Zofię Włodarczyk** i **dr. hab. inż. Annę Kapczyńską**.

Miło jest też wspomnieć, że na Wydziale Technologii Żywności zrealizowano film promujący Małopolską Noc Naukowców. Za pomoc w tym przedsięwzięciu słowa uznania należą się **dr. Gabrieli Zięć**, **dr. inż. Ireneuszowi Maciejaszewskowi**, **dr. Magdalenie Witek** oraz **dr. hab. Andrzejowi Danelowi** i **dr. inż. Maciejowi Kabzińskiemu**.

Pełnomocnicy, którzy wzięli na siebie ciężar koordynacji przygotowań Nocy Naukowców na wydziałach Uczelni, to: **dr. hab. Agnieszka Baran**, prof. UR (WRE), **dr. inż. Magdalena Frączek** (WL), **dr. hab. inż. Magdalena Socha** (WHiBZ), **dr. inż. Bogusława Kwoczyńska** i **dr. inż. Bartosz Mitka** (WIŚiG), **dr. hab. Marek Szklarczyk**, prof. UR (WBiO), **dr. hab. inż. Jacek Salamon** (WIPiE), **dr. Gabriela Zięć** (WTŻ) i **lek. wet. Natalia Kabała** (UCMW UJ-UR).

*Tekst:
mgr inż. Joanna Roczniwska-Cieślak*

Zajęcia w ogrodzie sensorycznym Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa; fot. Joanna Roczniwska-Cieślak

Pokazy na Wydziale Technologii Żywności; fot. Joanna Roczniwska-Cieślak

Zajęcia na Wydziale Biologii i Hodowli Zwierząt

Eksperymenty na Wydziale Rolniczo-Ekonomicznym

Zdjęcia rentgenowskie w Uniwersyteckim Centrum Medycyny Weterynaryjnej UJ-UR

Wykład na Wydziale Inżynierii Środowiska i Geodezji

Doroczne spotkanie władz Uczelni z emerytowanymi pracownikami

Kraków, 18 października 2019 r.

Zgodnie z wieloletnią tradycją, po uroczystej Inauguracji nowego roku akademickiego Władze Uniwersytetu Rolniczego spotykają się z pracownikami Uczelni, którzy w minionym roku akademickim zakończyli aktywność zawodową.

Tegoroczne spotkanie odbyło się, po raz pierwszy, w sali Rady Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego. W obecności całego Kolegium Rektorskiego oraz przedstawicieli Kolegium Dziekańskiego, zebranych powitał **JM Rektor UR prof. dr hab. inż. Włodzimierz Sady**. Zwracając się do zebranych, wyraził wdzięczność wszystkim zasłużonym pracownikom za ich codzienny,

wieloletni trud. Funkcjonowanie Uczelni przyrównał do działania organizmu, który do sprawnego funkcjonowania potrzebuje wszystkich, bez wyjątku, organów. Podkreślając zasługi nauczycieli akademickich, podziękował nie tylko za ich troskę o rozwój badań, ale także za wychowanie wielu pokoleń naukowców i absolwentów. Dodał, że to właśnie relacja mistrz – uczeń najmocniej wpływa na kształtowanie się osobowości i pasji naukowej młodych ludzi. Rozwój Uczelni – zaznaczył rektor – był i jest możliwy dzięki pracy osób z administracji i obsługi. Codzienny trud, którego niekiedy nie widać, stanowi znaczący

wkład, który zawsze należy podkreślać i doceniać.

Kończąc wystąpienie, do życzeń zdrowia i wszelkiej pomyślności dołączył także zaproszenie do udziału w uroczystościach akademickich.

W oficjalnej części spotkania wypowiedzieli się także m.in. dziekani oraz oddelegowani na to spotkanie przedstawiciele władz wydziałów, kwestor UR oraz przedstawiciele związków zawodowych – NSZZ Solidarność i ZNP.

Wszystkim dostojnym Emerytom życzymy wielu lat w zdrowiu.

Opracowanie: mgr inż. Izabella Majewska

Podziękowania i gratulacje odebrała m.in. pani mgr Halina Kowalczyk...

pan inż. Gabriel Wojcieszek...

pani mgr Elżbieta Kugiel

Wystawa Pracownicy naukowi Wydziału Rolniczego w Sonderaktion Krakau

Kraków, 4 listopada 2019 r.

4 listopada w czytelni studenckiej Biblioteki Głównej Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie odbył się wernisaż wystawy *Pracownicy naukowi Wydziału Rolniczego w Sonderaktion Krakau*, przygotowanej z okazji 80-lecia tego haniebnego aktu przemocy.

Wydarzenie otworzyła **dr Bożena Pietrzyk** – dyrektor Biblioteki Głównej, prowadzili: **mgr Danuta Gajewska** z Muzeum UR i **mgr Paweł Jakubiec** – kierownik Archiwum UR. Wystawę przygotowali: **mgr Danuta Gajewska**, **mgr Agnieszka Góralczyk**, **mgr Paweł Jakubiec**, **mgr Jagoda Łaskawiec** i **dr Paweł Malata**.

Organizatorzy dziękują za obecność przybyłym gościom: **pani dr Monice Małeckiej** – prezes Stowarzyszenia „Ne Cedat Academia”, **panu Rafałowi Słaskiemu** – prezesowi Fundacji im. Zofii i Jana Włódków, **panu dr. Szymonowi Sikorskiemu** – dyrektorowi Biura Rektora UR i **panu dr. hab. inż. Wojciechowi Przegonowi**, **prof. UR** – przewodniczącemu Rady Bibliotecznej.

Wystawa prezentowana była do końca listopada w holu Budynku Jubileuszowego. Zapraszamy do zapoznania się z prezentacją przygotowaną w formacie PDF, dostępną na stronie Uniwersytetu Rolniczego (https://urk.edu.pl/zasoby/1/Pracownicy_naukowi_w_Sonderaktion_Krakau.pdf), zawierającą bogaty zbiór zdjęć i grafik ilustrujących Sonderaktion Krakau – aresztowanie pracowników UJ i AGH, ich pobyt w niemieckich więzie-

Jedna z gablot wystawy Pracownicy naukowi Wydziału Rolniczego w Sonderaktion Krakau

niach i obozach koncentracyjnych. Poznamy też losy aresztowanych, ich refleksje i wspomnienia.

Wystawa przygotowana przez pracowników Uniwersytetu Rolniczego wpisała się – jako wydarzenie towarzyszące – w ogólnokrajowy program uroczystości rocznicowych. Warto też wspomnieć, że w gablotach znalazły się kopie dokumentów będących własnością Fundacji im. Zofii i Jana Włódków, z którą UR współpracuje.

Tekst i zdjęcia:
mgr Danuta Gajewska
Biblioteka Główna, Muzeum UR

Grób prof. Juliusza Jakóbca z wiązanką kwiatów od pracowników UR

Profesor Józef Kubica – organizator Wyższej Szkoły Rolniczej w Krakowie

Historia naszego Uniwersytetu jako samodzielnej instytucji naukowej sięga roku 1953. Warto dziś przypomnieć społeczności akademickiej Uczelni sylwetkę pierwszego rektora i wspianego jej gospodarza – **prof. zw. dr h.c. J. Kubicy**.

Profesor ekonomiki i organizacji rolnictwa, doktor nauk rolniczych Józef Kubica urodził się 9 lutego 1906 r. w Godziszce koło Bielska jako syn gospodarza małorolnego, zmarł 23 czerwca 1991 r. w Krakowie. Gimnazjum Humanistyczne im. Adama Asnyka ukończył w Białej. Praktykę rolniczą odbył w Zakładzie Doświadczalnym w Lipowej, należącym do Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie. Studiował na Wydziale Rolniczym Uniwersytetu Jagiellońskiego, który ukończył w 1931 r., uzyskawszy stopień mgr. inż. agrotechniki na podstawie pracy *Analiza ziarna soi uprawianej w Polsce*. Począwszy od drugiego roku studiów, prowadził doświadczenia odmianowe i nawozowe w Małopolskim Towarzystwie Rolniczym pod kierunkiem prof. Józefa Przyborowskiego. Dzięki temu poznał metodykę doświadczalnictwa terenowego i opanował sztukę doradztwa rolniczego. Pracę zawodową podjął w Krakowskiej Izbie Rolniczej jako instruktor, później był tam inspektorem organizacji gospodarstw. Od 1938 r. pracę w Izbie Rolniczej łączył z funkcją asystenta wolontariusza w Katedrze Ekonomiki Rolnej UJ, której kierownikiem był prof. Stefan Schmidt. W czasie okupacji pracuje w Izbie Rolnej w Krakowie. Po zakończeniu wojny powraca do pracy na UJ, gdzie zajmuje kolejno stanowiska: asystenta, starszego asystenta i ad-

iunkta w Zakładzie Ekonomiki Rolnej. W 1949 r. uzyskał stopień doktora nauk rolniczych na podstawie rozprawy *Stan i warunki produkcji polowej województwa krakowskiego jako podstawa do wytypowania rejonów produkcji*. Ta rozprawa była poprzedzona opracowaniem wytycznych rolniczego zagospodarowania Dolnego Śląska. W tym czasie Kubica zajmował się także organizacją i prowadzeniem kursów dla inspektorów rolnictwa urzędów wojewódzkich w Polsce, co było potrzebą chwili po wyniszczeniu rolniczej kadry inżynierskiej w czasie II wojny światowej.

W 1950 r. zostaje mianowany zastępcą profesora, w 1955 uzyskuje tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1964 r. zostaje profesorem zwyczajnym. Od 1953 r. kieruje Katedrą, a od 1964 r. zostaje dyrektorem Instytutu Ekonomiki i Organizacji Rolnictwa Wyższej Szkoły Rolniczej w Krakowie. W 1977 r. przechodzi na emeryturę, ale pozostaje nadal aktywny naukowo, dydaktycznie i bierze ponadto udział w działalności organizacyjno-społecznej, a zwłaszcza działa w ramach towarzystw naukowych.

Prof. J. Kubica zalicza się do grona wybitnych specjalistów w zakresie ekonomiki i organizacji rolnictwa. Jego dorobek naukowy wynosi 119 samodzielnych i zespołowych prac naukowych opublikowanych (w tym 16 po przejściu na emeryturę), 31 referatów naukowych, z których 10 przedstawił na kongresach międzynarodowych. Główny kierunek badań Profesora dotyczył problematyki ekonomiki i organizacji gospodarstw i przedsiębiorstw rolniczych, a zwłaszcza

Portret rektora Józefa Kubicy w Sali Senackiej Collegium Godlewskiego

rolnictwa na terenach górskich i podgórskich, oraz rozmieszczenia i rejonizacji produkcji rolniczej. Był miłośnikiem gór i folkloru ziem górskich i dzięki temu ich wybitnym znawcą. Wspólnie z prof. Tadeuszem Wojtaszkiem zainicjowali znaną Uchwałę nr 4 Rady Ministrów z 21 stycznia 1985 r. dotyczącą dopłat do produkcji żywności na terenach podgórskich i górskich (tj. położonych ponad 500 m n.p.m.). Wiele lat profesor był wiceprzewodniczącym i przewodniczącym Komitetu Zagospodarowania Ziem Górskich PAN (od 1960 r.), a także dożywotnim jego przewodniczącym honorowym. Zorganizował i kierował Zakładem Gospodarki Górskiej PAN, był członkiem Komitetu Ekonomiki Rolnictwa PAN (1960–1974), radnym Wojewódzkiej Rady Narodowej w Krakowie

Budynek Collegium Agronomicum ok. 1910 r.; źródło: <http://www.dawnotemuwkrakowie.pl/miniatury/83-kolej-obwodowa-pociagi-alejach-trzech-wieszczow/>

Dzisiejsze Collegium Godlewskiego z dobudowaną z inicjatywy rektora Kubicy piątą kondygnacją; fot. Gabriel Wojcieszek

(1954–1970) i wielu innych komitetów, rad naukowych i komisji, których nie sposób wymienić z uwagi na ograniczone ramy artykułu. Jednak należy odnotować, że Uczelnia zawdzięcza Profesorowi stworzenie pomostu i bliską współpracę z praktyką produkcyjną. Kładł On bowiem nacisk na badania stosowane i ich wdrażanie do praktyki rolniczej, z którą blisko współpracował przez całe życie.

W kierowanej przez Niego Katedrze, później Instytucie, wykonano 510 prac magisterskich i 44 prace na studiach podyplomowych specjalności ekonomika rolnictwa. Ta specjalność była przez akademicką społeczność Uczelni uważana za „kuźnię oficerów polskiego rolnictwa”, czyli przyszłych dyrektorów kombinatów PGR. Kilkunastu Jego wychowanków uzyskało stopnie i tytuły naukowe i bardzo wielu z nich objęło kierownicze funkcje w nauce i polskim rolnictwie.

Prof. Józefa Kubicę cechowała wyjątkowa osobowość, przepełniała Go energia i pasja działania. Jako dziekan kierował na Uniwersytecie Jagiellońskim Wydziałem Rolniczym w latach 1951–1953, kiedy to na jego bazie powstawała Wyższa Szkoła Rolnicza. Ministerstwo powołało komisję w celu wydzielenia pomieszczeń z bazy UJ dla powoływanej WSR w Kra-

kwowie. Komisja pracowała w składzie: prof. Teodor Marchlewski – rektor UJ, prof. Józef Kubica – dziekan Wydziału Rolniczego UJ i rektor powstającej WSR w Krakowie oraz doc. Zbigniew Kamiński – prorektor WSR w Krakowie. Obecne władze UJ próbują negocjować decyzje tej komisji, chcąc odebrać tzw. Nowy Gmach UR przy al. Mickiewicza 24-28 w Krakowie, do którego przeniesiono większość katedr i zakładów z budynków UJ. Jest to tym bardziej zdumiewające, że UJ wspólnie z UR prowadzi studia weterynaryjne w pomieszczeniach naszej Uczelni. Poczynania UJ noszą typowe znamiona tzw. „prywatyzacji po warszawsku”. Zamiast podjąć negocjacje z UR w Krakowie, władze UJ wniosły sprawę do sądu. Rektor Józef Kubica wybudował i wyposażył „Nowy Gmach”¹ w czasie swych trzech rektorskich kadencji w latach 1953–1962 i ogromnie się zasłużył stworzeniem bazy materialno-technicznej dla Uczelni. Ponadto nadbudował jedno piętro w Collegium Godlewskiego, wybudował dom akademicki, przejął gospodarstwa i przekształcił je

¹ Zwyczajową nazwę „Nowy Gmach” autor tekstu stosuje w odniesieniu do Budynku Jubileuszowego, ufundowanego z okazji 600. rocznicy powstania Akademii Krakowskiej – przyp. red.

w Rolnicze Zakłady Doświadczalne, a to: Okocim, Ostrów Szlachecki i Prusy. Od UJ odebraliśmy zakłady: Bielany, Chełm, Garlicę Murowaną, Mydlniki, Olszanicę, Rząskę, Zwierzyniec i Leśny Zakład Doświadczalny w Krynicy. Aktualnie UR posiada jeszcze tylko Bielany, Prusy, Rząskę i Leśny Zakład Doświadczalny w Krynicy – wszystkie gospodarstwa o pomniejszonej powierzchni. Utrata ww. zakładów doświadczalnych i ferm zwierząt gospodarskich upośledza racjonalne prowadzenie zajęć praktycznych ze studentami Wydziałów Rolniczo-Ekonomicznego oraz Hodowli i Biologii Zwierząt. Uczenie się demokracji przez społeczność naszej Uczelni było bardzo kosztowne. Warto przypomnieć, że kolejni trzej rektorzy naszej Uczelni: profesorowie Józef Kubica, Tadeusz Ruebenbauer i Tadeusz Wojtaszek byli rektorami mianowanymi, a mieli ogromny wkład w rozwój Uczelni. Dzieło tworzenia Uczelni, tak wspianele rozpoczęte przez rektora Kubicę, było z powodzeniem kontynuowane przez Tadeusza Ruebenbauera, który podniósł poziom naukowy prowadzonych badań, oraz przez rektora Tadeusza Wojtaszka, który nie tylko zorganizował Wydział Ogrodniczy i reaktywował Wydział Leśny, lecz także wybudował dla tych wydziałów bu-

Budynek Jubileuszowy (tzw. Nowy Gmach) przy al. Adama Mickiewicza 24-28 w Krakowie; fot. Gabriel Wojcieszek

dynki przy ul. 29 Listopada, domy akademickie, przechowalnie owoców, szklarnie. Uczelnia miała szczęście, że wychowanek rektora J. Kubicy – prof. Janusz Żmija jako rektor nawiązał do dobrego gospodarowania majątkiem Uczelni. Z kolei wychowanek rektora Wojtaszka – obecny rektor prof. Włodzimierz Sady kontynuuje dzieło swojego wielkiego Mistrza. Dlatego można z optymizmem spoglądać w przyszłość Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, bo kierownictwo Uczelni spoczywa w dobrych rękach mądrego gospodarza kontynuatora dzieła rozpoczętego przez rektorów: prof. J. Kubicę i prof. T. Wojtaszka.

Prof. J. Kubica był człowiekiem wielkiego formatu, inicjatorem wielu przedsięwzięć na rzecz nowoczesnego rolnictwa i Uczelni, której życiem żył nawet po przejściu na emeryturę. Był On nie tylko budowniczym Uczelni, ale przede wszystkim prawdziwym jej Gospodarzem. Troszczył się o sytuację materialną studentów, także pracowników Uczelni. Wizytował domy studenckie i stołów-

ki. Opiekował się studenckim zespołem pieśni i tańca „Skalni”. Jako znakomity organizator propagował zajęcia terenowe i ćwiczenia prowadzone w przedsiębiorstwach rolniczych Polski Południowej. Miałem zaszczyt być studentem Profesora i uczestniczyć jako przedstawiciel młodzieży akademickiej w Senacie. Mimo że rektor prof. J. Kubica mnie znał i darzył sympatią, to mimo trzykrotnych próśb mojego opiekuna naukowego – prof. Bolesława Smyka o zgodę na przyjęcie mnie do Katedry Mikrobiologii na asystenturę, nie wyraził zgody. Uwarunkował ją odbyciem trzyletniej praktyki w PGR, bo uważał, że dopiero wtedy będę mógł pracować na Uczelni. To świadczy, jaką rektor Kubica przywiązywał wagę do przygotowania kadr naukowych w zakresie znajomości praktyki produkcyjnej w rolnictwie.

Za działalność organizacyjną, dydaktyczną, naukową i społeczną Profesora honorowano i wyróżniano licznymi najwyższymi odznaczeniami i nagrodami,

m.in.: Krzyżem Komandorskim i Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (1986, 1961), Złotym Krzyżem Zasługi (1954), Orderem Sztandaru Pracy I Klasy (1972). Rada Wydziału Rolniczego Akademii Rolniczej w Krakowie w 1986 r. nadała Mu tytuł doktora *honoris causa* AR (dla prof. J. Kubicy – pierwszego rektora WSR uczyniono wyjątek, bo na Uczelni panuje zasada, że własnych profesorów nie wyróżnia się tym tytułem).

Nie ulega wątpliwości, że prof. Józef Kubica jest godnym wzorcem do naśladowania dla pracowników Uczelni i studentów, a na pewno Jego osoba powinna być wspominana z wdzięcznością przez społeczność akademicką Uniwersytetu Rolniczego. W związku z tym zawnioskowałem do JM Rektora i Wysokiego Senatu UR, aby „Nowemu Gmachowi” – ku czci jego Budowniczego – nadać nazwę Collegium prof. Józefa Kubicy.

*Jan Szarek
profesor emerytowany*

Bóg się rodzi! Spotkanie opłatkowe w Arce

Kraków, 19 grudnia 2019 r.

Bóg się rodzi! Tej kolędy nie mogło zabraknąć podczas przedświątecznego spotkania Społeczności Akademickiej Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Gospodarzami spotkania – które odbyło się w wieczorem 19 grudnia w Klubie Akademickim „Arka” – byli: **JM Rektor UR prof. Włodzimierz Sady**, Chór Uniwersytetu Rolniczego, Męski Chór Krakowskiego Środowiska Akademickiego „Agricola”, Studencki Zespół Góralski „Skalni” i Zespół Sygnalistów Myśliwskich „Hagard”.

Zgromadzonych pracowników i studentów Uniwersytetu, a także gości honorowego – **księdza kardynała Stanisława Dziwisza** powitał **Magnificencja Rektor UR, prof. Włodzimierz Sady**. Kardynał, podziękowawszy za zaproszenie, mówił o praktycznym i symbolicznym znaczeniu chleba w życiu człowieka. Pogratulował też Uczelni rozwoju i osiągnięć w dziedzinie szeroko rozumianego rolnictwa, i życzył Społeczności UR dalszych sukcesów. Na koniec pobłogosławił chleb, którym zgromadzeni dzielili się później, składając sobie życzenia.

O tradycji kolędowania i obyczajach bożonarodzeniowych mówił prowadzący spotkanie **prof. Kazimierz Wiech**, wspominając swój rodzinny dom. Rodzinie stało się też wkrótce w Arce, bowiem wspólne kolędowanie wprowadziło wszystkich w radosną świąteczną atmosferę. Artystycznie spotkanie okrasili jego gospodarze: zaśpiewały chóry (ChUR i Agricola), w rogi zadęli sygnaliści Hagardu, a Skalni radosnymi tańcami i śpiewem jak zawsze dodali wszystkim pozytywnej energii.

Jak co roku członkowie Społeczności akademickiej UR i zaproszeni goście podzielili się świątecznym chlebem

Redakcja Gość honorowy – JE Ksiądz Kardynał Stanisław Dziwisz

Swojską, bożonarodzeniową atmosferę zapewnili Skalni...

... prezentując barwne i śpiewne jasełka

Wystąpiła też Marta Stanek

W następnym numerze:

- Wielka Lekcja Inżynierii Środowiska i Geodezji

